

Ийд ал-Фитр — Рамазон ҳайити муборак бўлсин, азиз юртдошлар!

Mustaqillik huquq demakdir

«Ниқид»

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

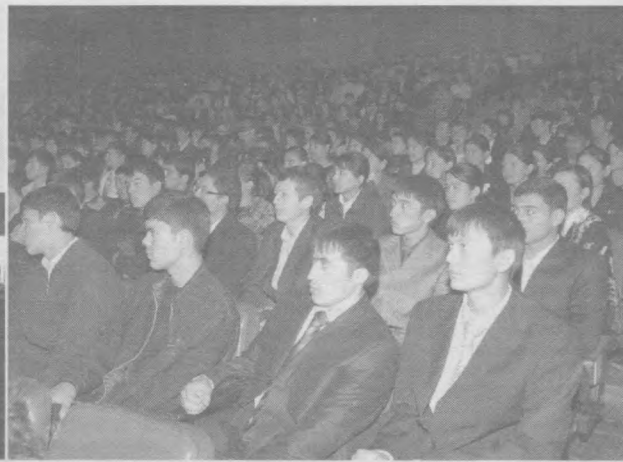
2007-yil 11-oktabr, № 41 (562)

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI

Тадбир

Назорат

Солиқ бурч демакдир

СВОЖДЛКК департаментининг Суҳронларё бошкармаси ходимлари томонидан фойда ёки солиқ солинадиган бошқа объектларни қасддан яшириш, камайтириб кўрсатиш, шунингдек, давлат томонидан белгиланган солиқларни, йиғимларни, бож ёки бошқа тўловларни тўлашдан қасддан бўйин товлаш каби ҳолатларга қарши мунтазам равишда чора-тадбирлар қўлланилмоқда.

Жумладан, ўтган даврда айнан шу турдаги жиноий ҳаракатларни содир этган турли мулк шаклидаги ҳужалик юритувчи субъектларнинг 40 нафар мансабдор шахсларига нисбатан 36 та жиноят иши қўзғатилиб, уларга нисбатан жами 387 млн. 975 минг сўмлик қўшимча солиқ ҳисобланди. Ушбу солиқларнинг 53 млн. 466 минг сўми давлат бюджетига ўндирилиб, 67 млн. 855 минг сўм молиявий жарима ҳужалик судлари томонидан қўлланилди.

Хусусан, департаментнинг Термиз шаҳар бўлими ходимлари томонидан Термиз шаҳрида фаолият кўрсатаётган «Қувват» хусусий фирмаси фаолияти текширилганди. (Давоми 2-бетда).

Ҳуқуқий мулоқот зарурияти

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилиш ва жиноий жазоларни либераллаштириш босқичи тўлақонли амалга оширилаётган. Буни соҳада олиб борилаётган ислохотлар замирида ҳам кўриш мумкин. Тизимдаги ўзгаришларни оммага янада чуқурроқ тушунтириш, янги қабул қилинаётган қонун ва қонуноти ҳужжатларини тарғиб қилишда эса жойларда ўтказилаётган ҳуқуқий ташвиқот тадбирларининг аҳамияти каттадир.

Сешанба кuni Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий ўн-верситетида талаба-ёшлар билан бўлиб ўтган мулоқот ҳам шундай тадбирлардан бири бўлди. «Ўзбекистон Республикасида олиб борилаётган суд-ҳуқуқ тизимидаги ислохотлар» мавзусида ўтказилган давра суҳбатида катнашган Республика Бош прокуратураси масъул ходимлари Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосининг бекор қилиниши ҳамда қамоққа олишга

санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказилиши муносабати билан қабул қилинган қонунларнинг моҳиятини талабаларга атрофлича тушунтириб ўтдилар.

Унда сўзга чиққан Тошкент вилоят прокурорининг ўринбосари Ю.Ғоипов қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқининг қай тартибда суд органларига ўтказилиши ва бу соҳадаги бошқа бир қатор ўзгаришларни мисоллар билан тушунтириб берди. Шунингдек, Бош прокурату-

ра бошқарма бошлиғи И.Жасимов ўлим жазосини бекор қилиш, янги тизимнинг жамиятда қай тартибда жорий этилиши ва ундан кўзланган мақсадларни амалий мисолларга таянган ҳолда шарҳлаб ўтди.

Очик мулоқот давомида профессор-ўқитувчилар, талабалар ўзларини қизиқтирган саволларга батафсил жавоб олишди.

Тоҳир АЗАМАТОВ,
Республика Бош
прокуратураси бўлим прокурори

Фармон ва ижро

Президентимиз Ислам Каримов ташаббуслари билан амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ тизимидаги ислохотларнинг мақсади инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг муҳим кафолати сифатида суд-ҳокимиятнинг нуфузини, судларнинг инсонпарвар ҳуқуқий-демократик давлат ва кучли фуқаролик жамиятини барпо этишдаги ролини оширишдир.

Олий Мажлис Сенатининг жорий йилнинг 29-30 июнь кунлари бўлиб ўтган ўнинчи ялпи мажлисида кўрилган масалалар ҳам ана

ўлим жазосини бекор қилиш масаласига қаратилди. Лекин улар жазоларни эркинлаштириш, енгиллаштириш ҳақида гапирмасдан, фақат ўлим жазосини бекор қилиш ҳақида гапириб келдилар. Шундан сўнг кўпгина мамлакатлар бу жазони ўз қонунчилигидан олиб ташлади. Лекин улар бу жазони нима учун олиб ташлашди, бунда асосий мақсад нима эди? Биринчидан, халқаро ташкилотларга қўшилиш, аъзо бўлиш, уларга яқин кўриниш бўлса, иккинчидан, турли имтиёзлар олиш кўзда тутилди. Турган гапки,

мидан инсонни ўлим жазосига ҳукм қилсак, бунда қандай мантик бўлади?! Мен ўлим жазосини бекор қилиш ҳақидаги Фармонни инсонийлик ҳақидаги, инсоннинг кадр-қиммати янада улуглашга қаратилган Фармон деган бўлар эдим.

БМТ томонидан 1966 йилда қабул қилинган «Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисида»ги Халқаро пактнинг 6-моддаси 4-бандида амнистия, авф этиш ёки ўлим ҳукмини алмаштириш ҳамма ҳолатларда тўхфа этилиши мумкинлиги белгиланган. Қабул қилин-

дан кейин берилиши мумкин.

Қонунчиликда бу ҳолатларнинг қатъий белгилаб қўйилиши, бир тарафдан, жазони ўтаётган шахс тузатиш йўлига ўтган тақдирда инсонпарварлик тамойили асосида унга нисбатан енгиллик берилишини намоён қилса, иккинчи тарафдан, ўта оғир жиноят содир этганлиги учун жазонинг камида йигирма йилни ўташи шартлигини жорий этди. Жиноий жазолар тизимига умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазосининг киритилиши жиноят ижроия қонунчилигида ҳам айрим ўзга-

Инсон ҳаёти — олий неъмат

шундай ислохотларнинг бир кўринишидир. Таъкидлаш жоизки, ўнинчи ялпи мажлис кун тартибига қўйилган ҳар бир масала долзарблиги жиҳатидан алоҳида аҳамиятга эга. Шулар орасида «Ўлим жазоси бекор қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни алоҳида аҳамият касб этади.

Хабарингиз бор, Президентимизнинг 2005 йил 1 августдаги Фармонида мувофиқ 2008 йил 1 январдан эътиборан мамлакатимизда ўлим жазоси буюнлай бекор қилинади.

1985 йилдан кейин халқаро ҳамжамиятнинг эътибори мамлакатлар қонунчилигида

шу мақсадларда бу жазони кўр-кўрона олиб ташлаган мамлакатлар ҳам кўп бўлди. Ваҳоланки, у ердаги халқ, жамоатчилик, мамлакатдаги жиноятнинг аҳволи бунга тайёр эмас эди.

Агар Ўзбекистонда ўлим жазосини бекор қилишдан асосий мақсад унинг халқаро майдондаги обрў-эътиборини, нуфузини ошириш бўлганида, бу ишни эртароқ, сўнғий равишда амалга ошириш ҳам мумкин эди. Конституциямизда таъкидланганидек, инсон ҳаётига тажовуз қилиш, бу — оғир жиноят. Энди эътибор беринг. Судларда ҳукмлар Ўзбекистон Республикаси номидан ўқилади. Инсон ҳаётига тажовуз қилиш оғир жиноят десан-да, яна Ўзбекистон Республикаси но-

манда инсонни ўлим жазосига ҳукм қилсак, бунда қандай мантик бўлади?! Мен ўлим жазосини бекор қилиш ҳақидаги Фармонни инсонийлик ҳақидаги, инсоннинг кадр-қиммати янада улуглашга қаратилган Фармон деган бўлар эдим.

БМТ томонидан 1966 йилда қабул қилинган «Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисида»ги Халқаро пактнинг 6-моддаси 4-бандида амнистия, авф этиш ёки ўлим ҳукмини алмаштириш ҳамма ҳолатларда тўхфа этилиши мумкинлиги белгиланган. Қабул қилин-

ган қонунда ушбу халқаро нормаларга мос равишда умрбод озодликдан маҳрум қилинган шахсларга нисбатан авф этиш тартиби қўйилганча белгиланган:

«Авф тўғрисидаги илтимоснома умрбод озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этилган шахс томонидан у тайинланган жазо муддатининг йигирма беш йиллини ҳақиқатда ўтаб бўлгандан кейин, агар жазони ўташ даврида маҳрум қатъий тузатиш йўлига ўтган, белгиланган тартибни бузганилик учун интизомий жазо олмаган, меҳнат ва таълимга нисбатан виждоний муносабатда бўлаётган, тарбиявий тадбирлар ўтказишда фаол иштирок этаётган ҳолларда эса тайинланган жазонинг йигирма йиллини ҳақиқатда ўтаб бўлган-

ришларга олиб келди. Жиноят-ижроия кодексига киритилган ўзгариш ва қўшимчаларга кўра, умрбод озодликдан маҳрум этишга ҳукм этилган маҳкумлар жазони махсус сақлаш шартлигига эга бўлган махсус тартибли колонияларда ўтайдилар.

Инсон ва унинг кадр-қиммати улугланган юртимизда инсонпарварлик меzonларининг устуворлиги аждодларимиздан мерос бўлиб келаётган қадрият ва аънаналари-мизнинг ажралмас қисмидир. Бундай инсонпарварлик ва адолат меzonлари билан уйғунлашган суд-ҳуқуқ ислохотлари эса, албатта, юртимиз равнақи учун хизмат қилади.

Шавкат РАҲМАТОВ,
Бекобод туман прокурори

Муҳтарам муштарийлар!

«Ниқид» газетасига 2008 йил учун обуна бошланди. Тахририят жамоаси келаётган йилда ҳам ҳуқуқий маърифат улашишда давом этади. Индексимиз — 231

Солиқ бурч демакдир

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

Ушбу фирма томонидан 2006 йилда 131 млн. 573 минг сўмлик қурилиш таъмирлаш ишлари бажарилган бўлса-да, фирма раҳбари Т.Амونتурдиев шахар ДСИга топширган ҳисоботида 76 млн. 34 минг сўмлик қурилиш таъмирлаш ишлари бажарилганлигини кўрсатгани маълум бўлди.

Бу билан Т.Амонтурдиев ҳисоботида бажарилган ишлари 55 млн. 539 минг сўмга камайтириб, 13 фоизлик ягона солиқ ставкаси бўйича жами 7 млн. 220 минг сўм солиқ тўловлари тўлашдан қасддан бўйин товланган. Тўхтамурод Амонтурдиевга нисбатан жиноят иши қўзғатиб, ундан 7 млн. 220 минг сўм қўшимча солиқ давлат бюджетига ундириб олинди.

Шунингдек, Шеробод туманида фаолият кўрсатиб келаётган «Навбо» хусусий фирмасининг фаолияти текширилганда, бу ерда ҳам ноқонуний ишлар юзага қалқиб чиқди. Ушбу фирма томонидан Термиз нефт база унитар корхонаси «Болдир» филиалидан 36 млн. 235 минг сўмлик ёқилғи мойлаш материаллари олинди, нақд пулга сотилган. Савдолдан тушган жами 45 млн. 104,4 минг сўм нақд пул бандлиги махсус ҳисоб қадамига топширилган. Бир қарашда ҳаммаси рисоладагидек. Лекин Молия вазирлиги ва Давлат Солиқ қўми-

тасининг 2002 йил 3 январдаги қарорига кўра «Навбо» хусусий фирмаси тушумлардан ҳар 15 кунда истеъмол солигини алоҳида ҳисоб рақамига ўтказиб, кейин бюджетга тўлаши лозим эди. Фирма эса 30 млн. 332,7 минг сўм миқдордаги истеъмол солигини тўлашдан қасддан бўйин товлаб келган. Айбдор деб топилган «Навбо» хусусий фирмаси бошлиғи Абдурахмат Мухторов жиноий жавобгарликка тортилди.

Солиқсиз давлат ёки давлатсиз солиқ бўлмайди. Солиқ тўлашни саваб улашиш маъносидан тушунишимиз лозим. Солиқлар ва маҳаллий йиғимларни тўлаш жамиятда яшаётган ҳар бир фуқароннинг бурчидир. Солиқлар миллий салохиятимиз юксалишига, келажагимиз равнақига сарфланади. Солиқлар давлат томонидан таълим-тарбияга, соғлиқни сақлашга, мулофаага, илм-фан, маданият ва спорт соҳаларини ривожлантиришга сарфланади.

Шундай экан, ҳар бир фуқаро тўлаётган солиқлари билан жалқимизнинг равнақи, буюк келажати учун ўз ҳиссасини қўшаётганлигини англамоғи даркор.

М.МАҲАММАДИЕВ,
Республика Бош
прокуратураси ҳузуридаги
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Сурхондарё вилоят бошқармаси
бошлиғи ўринбосари

Тадбиркорлик билан шуғулланишни ниёт қилган киши аввал унинг йўл-йўригини ўрганиб, фойдаси-ю, заҳмати ни тарозига солиб кўради. Тадбиркорликни эплаган, меҳнатидан қочмаган одам борки, ҳам ўзига, ҳам эл-юртга наф келтиради. Бундайларнинг ҳамisha дастурхони тўкин, юзи ёрۇғ бўлади.

Ҳукумат томонидан тадбиркорлик қўллаб-қувватланиб, кенг имкониятлар яратилаётган бир шароитда бу табиий. Бироқ, бунда шахсий манфаатини устун қўйиб, ноқонуний даромадга эга

сўм мажбурий тўловларни тўлашдан қасддан бўйин товларди.

Афсуски, А.Саттаров бундай ноқонуний хатти-ҳаракати билан чеklangиб қолмади. Утган йили «Асакаё» ОАЖдан 144 млн. 449 минг 684 сўмлик пахта ёғини олиб чиқиб, буни нақд пулга сотади. Савдолдан тушган пуллар кассага эмас кассига тушади. Ўтказилган ҳужжатли текширишда А.Саттаров солиқ ва мажбурий тўловлардан 55 млн. 497,2 минг сўми қасддан яширтганлиги аниқланди.

Шу тумандаги «Азиза-XXI»

талон-тароҳ қилишди.

Бундан ташқари, улар ҳўжалик юритувчи субъектлар билан тузилган уч томонлама битим-лардан 287 млн. 834 минг 600 сўмининг туман ДСИга тақдим этган ҳисоботида кўрсатишмайди. Нагизжада 7 млн. 771 миғ 400 сўм солиқ ва мажбурий тўловларни тўлашдан қасддан бўйин товларди. Корхонада ўтказилган ҳўжатли текширишда мансабдор шахслар томонидан солиқ ва мажбурий тўловлардан бюджетга 88 млн. 286,5 минг сўм тўланмагани аниқланди.

Сохта тадбиркорлик

бўлишга интилувчилар ҳам учраб турибди. Тадбиркорликка сохтакорлик аралашдими у жиноят саналади. Жиноят эса жазосиз қолган эмас.

А.Саттаров ҳам яхши ниятлар билан масъулияти чекланган жамият таъсис этиб, уни «Пойтуғ таъминот» дея номлади. Аммо, ишлари юришиб, ҳисоб-рақамдаги пуллар қўйайган сари директорнинг ҳаловати йўқолди. Аввалига бориға қаноат қилиб, қонун-қондалардан четта чиқмай келаятган раҳбарга нима бўлди-ю, Избоскан туман ДСИга амалда оширилган молиявий фаолияти юзасидан ҳисоботларни тақдим этмади. Бу билан у жами 2006 йил учун 10 млн. 991 минг 500

хусусий корхонаси раҳбарлари ҳам ана шундай олғир тадбиркорлардан чиқиб қолди. Корхона раҳбари К.Нуритдинов ва бош ҳисобчиси Х.Ҳакимовлар тўловлар учинчи шахслар ҳисобидан ундирилиши таъқиқланганлиғига қарамасдан уч томонлама шартнома ва битимлар тузишди. Нафс домидаги раҳбарлар 2005-2006 йиллар давомида 1 млрд. 739 млн. 896 минг 900 сўмлик банкдан ташқари ўзaro ҳисоб-китоб операцияларини ўтказишди. Қонунга зид ҳаракатлари туфайли «Асақонмаҳсулотлари» ОАЖ «Анджонбиокимэзаводи» ОАЖ ва «Қўқонспирт» АЖ манфаатларига зарар етказишиб, уларнинг жуда кўп миқдордаги мулкнини

Ҳозирги кунда ҳар икки юридик субъектлар раҳбарлиғига нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Ҳаёда ҳар бир инсон, жумладан, тадбиркор ҳам фаровонликка интилиш яшайди. Бу табиий. Лекин иқтисодий жиноятлар ортидан келган фаровонлик вақтинча эканлигини унутмаслик керак.

Холжўра ҚОДИРОВ,
Республика Бош
прокуратураси ҳузуридаги
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Анджон вилоят бошқармаси
матбуот гуруҳи раҳбари

Ҳозирги пайтда даромадлироқ иш излаб чет элларга кетаётган кишилар оз эмас. Қаярга бориб ишлаш ҳар бир кишининг ўз ихтиёри, албатта. Лекин бошқа мамлакатларга ишга бораётганда тегишли давлат идораларига мурожаат қилиб, меҳнат шартномасини қонуна ра расмиийлаштириш зарурлигини унутмаслик керак. Агар ҳаммаси қонуний бўлса, бунга ҳеч қанча монелик қилмайди. Аммо хорижга ишга оланаётган аксарият фуқаролар белгиланган қонун-қондаларга риоя қилмай, нотаини қимсаларнинг фирибига учиб қолмоқдалар. Ишлайман деб бориб, бегона ўлкаларда иш ҳақини ололмай сарсон-саргардон бўлиб юрган юрдошларимиз кейинги вақтларда, афсуски, кўп учрамоқда.

Чироқчилик М.Худойназаров, Р.Файzieв, А.Қурбанов, К.Омонов,

Меҳмоннинг гапи йигитларни ўйлантириб қўйди.

— Йигит моли ерда деган гап бор, — деди ниҳоят улардан бири. — Қозоғистон тўрт қадам йўл. Бошқалар ундан нарига ҳам кетишяпти-ку! Таввақал, бориб ишлаймиз...

Улар гапни бир жойга қўйишиб, эртасига Абдурахмон билан бирга Тошкентга қараб йўл олишди. Манзилга етиб олишгач, Абдурахмон ўзининг Ҳамза туманидаги уйи ёнидаги чойхонада уларни меҳмон қилиб, хозирча шу ерда етиб турасизлар, дейди. Йигитлар чойхонада икки кун ётишди. Бу орада Абдурахмон қозоғистонлик «саркорлар»ни топиб, уларга

етмаганидек кечаси ҳам тиним билмасдик. Қурилишда ишлаётганларга қоровуллик қилиб турган қозоқ йигитлари бизлар билан жуда кўп ол муомалада бўлишарди. Агар ишламасақ уришар эди. Уч ойча шундай шароитда қинайлиб ишладик. Кейин шериги Ақтам Омонов билан у ердан қочдик. Бизга умуман иш ҳақи беришгани йўқ.

Муродулла Худойназаров шериги Ақтам билан тўқунликдан қочиб қутулган, дарҳол турмуш ўртоғи Маълудга телефон қилиб, Қозоғистонга ишга кетганларнинг аҳоли қандай чекаётганлигини айтиб беради. Уларнинг яқинлари вақтедан хабар топишгач,

ҲАРАБ ЕРНИ ҚИЛМА ОРЗУ ...

М.Файzieв, К.Равшанов каби йигитлар пул ишлаб келиш мақсадида қўшни Қозоғистон Республикасига ўтиб, кўп қийинчиликларни босдан кечирди. Улар тошкентлик Абдурахмон Аҳмедходжаев деган фирибгарнинг «тузоғи»га тушганлигини ўзлари ҳам сезмай қолди.

...Кунлардан бир кун Абдурахмон Тошкентдаги Қўйлик бозорига Олим ва Мухтор исмли қозоқ йигитлар билан танишиб қолди. Шу ерда уларнинг гаплари қовушиб, Қозоғистон Республикасига одам ёллаб олиб бориб ишлатишга одам келишиб олишди. Абдурахмон ўзaro топиш мақсадида Чироқчи туманига, почмасининг укаси Муродулла Худойназаровнинг уйига меҳмон бўлиб келади. Суҳбат асосида у Қозоғистонда сердаромад ишлар қўлигини айтиб, даврадаги йигитларни (уларни атайлаб қақиртириб келган эди) қизиқтира бошлайди.

— У ерда танишларим бор. Қурилиш қилмоқчи. Бирон хунари бор устатарга ойига 500 доллардан, қолганларга 300-350 доллардан ҳақ олиб беришга мана мен қафил. Қозоғистонга бориб ишласангиз, кам бўлмайсизлар.

чироқчилик йигитларни «бор барака!» қилишга улгурган эди. Абдурахмон билан бирга келган Олим исмли ёшроқ қозоқ йигит «ёлланма ишчилар»ни Остонага ишга олиб бормоқчи бўлиб, «ГазЕЛ» машинасида йўлга чиқишди. «Остонагача сизлар билан бирга бораман», деган Абдурахмон Черняевка божхона پوستидан уларни ўтказиб қўйгач, шу ерда тушиб қолади. Олим ўзининг Туркистондаги уйда чироқчилик йигитларни бир ҳафта ушлаб тургач, «повозда билет оламан», деб уларнинг паспортларини йиғиштириб олади. Кейин Ақсар деган қозоғистонлик йигит келиб, уларни машинада олиб кетади ва Ақтоббинск шахрининг 12-митти туманидаги кўп қаватли уй қурилишига олиб боради.

— Шу ерда ишлайсизлар. Сизларни мен сотиб олдим, — дейди у

— ... Қурилишнинг атрофи темир тўсиқ билан ўралган бўлиб, у ердан чиқиб кетишининг иложи йўқ эди, — деб гувоҳлик беради жабрланувчилардан бири М.Худойназаров. — У ерда биздан ташқари яна 45 нафар ўзбек йигити ишлаётган экан. Шароит оғир эди. Кундузи ишлаганимиз

хўқуқни муҳофаза қилувчи органларга бу ҳақда хабар беришди. Маъмурий идораларнинг аралашуvidан сўнггина «ёлланма иш»га кетган чироқчилик йигитларнинг ҳаммаси уларига қайтиб келишга муваффақ бўлишди.

Туман прокуратураси жабрланганларнинг шикоятга асосида дастлабки тергов ҳаракатларини олиб бориб, Абдурахмон Аҳмедходжаевнинг хатти-ҳаракатларидаги ноқонуний жиҳатларни аниқлади ва уни ЖЖнинг 135-моддаси 3-қисми билан айблаб судга берди. Жиноят ишлари бўйича Чироқчи туман судининг 2007 йил 20 сентябрдаги ҳукмига кўра, А.Аҳмедходжаевга нисбатан 1,5 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

Қозоғистонга ишлаш учун борган олти нафар чироқчилик йигитининг бошига тушган қўргуликлар бошқаларни хушёр тортирар балки. Чет элларга чиқишдан олдин ишининг ҳар жиҳатини пухта ўйлаш керак. «Ҳар ерни қилма орзу, ҳар ерда бор тошу торзу» деган гап бежиз айталман ахир.

Б.ШОВРАҚОВ,
Чироқчи туман прокурори

РАИСНИНГ НАЙРАНГИ

Ёдгор Ражабовнинг иш қобилияти, салохиятини инобатга олиб, 2001 йилда ширкат ҳўжалиғига бошқарув раиси этиб тайинланган. Мансаб, амал тангаларини ҳар қим ўзича тушунади. Ё.Ражабов ҳам лавозимини ўз қаричида ўлчаб кўрди. Раислик масъулияти, унинг заифаси халққа хизмат қилиш эканлигини у яхши биларди. Аммо мажбурийат ва ваколатлари чегарасига келганда қаричини кенгроқ ташлади.

Унинг қишлоқ ҳўжалиғидаги ислохотлардан, хусусан Вазирлар Маҳкамасининг бу йўналишда чиқарилаётган қўллаб қарорлардан хабари бор эди. Бу қарорларнинг моҳиятини ҳам жуда яхши англаб етганди. Шунинг учун ҳўжаликдаги «молиявий аҳволи яхшилашга бел болаган» раис ўз манфаатини ҳам унутмади. Қўл осига янги келган бош ҳисобчи йигит Чори Набиев ҳам анча зинарақ чиқиб, раис нима деса ёҳуд маслаҳат солса унга пешдомоно бўлди.

— Зарар қўриб ишлайдиган, паст рентабелли ширкат ҳўжаликдари бўгун-эрта батамом тўгатилади, — деб гап бошлади Ё.Ражабов бир кун олдинда кирган бош ҳисобчи Ч.Набиевга. — Битта-яримта объектни аукционга қўйиб олсак, деган фикр бор-да.

Ҳисобчи бош қайқади. Раис бу ишорани «мен хизматга тайёр», деб қабул қилди шекилли муддаога кўча қолди.

— Ҳўжалик ҳисобидаги омондоронани сотуғга қўйса-у, ўғил харидор бўлса...

Шу ерда раис ва ҳисобчи ўртасида «гап пири» Омборхонани сотиш тўғрисида 2006 йил март ойида биржа савдоси ҳўжатлари расмиийлаштирилиди. Адлия вазирлигининг 2005 йил 9 апрелдаги «Республика Қўчмас мулк биржасида аукцион савдоларини ўтказиш тартиби тўғрисида» Низом талаблари қўлол бузилиб, савдо сўнгий равишда рақобатсизлан-тирилди. Аслида 4 млн. сўмдан зиёдроқ турадиган объект 1 млн. 900 минг сўм қилиб белгиланган йўли билан ҳўжатларга сохта маълумот ва ёзувлар киритилиб, қалбақланган эди.

Шундай қилиб, раиснинг ўғли номига биржа шартномасига мувофиқ 30 кун ичида тўловни амалга ошириш шарт билан омондорона ва айвон расмиийлаштирилди. Аммо тегишли муддат туғаб, орадан уч-тўрт ой ўтади ҳамки, тўловдан дарак бўлмайди.

Бу ҳолатни раиснинг ўғли Ё.Ражабов суддаги кўрсатмасида: «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиғи раиси отам, менга ушбу маблағ уларнингнинг ҳисобларидан тўлаб беришини тушунтирганидан сўнг тўламасдан юргандим», деб изохлайди.

Узлаштирини на растата йўли билан талон-тароҳ қилиш жиноятини солир этган собиқ раис ва бош ҳисобчи қонун олдида жавоб беришиди.

Донишмандлардан бири айтган экан: «Оғир тош ердан минг азоб билан кўтариб олинади. Уни ташлаб юбориб эса жуда осон. Ўсиб, мартабага эришиш худди тош кўтаришга ўхшайди. Мартабадан тушиш эса тошдан ташлаб юборишдек бир ҳодир». Амал курсида ўтириб ўз шахсий манфаатини устун қўймоқчи бўлаётганлар бу ҳақда ўйлаб қўрсалар фойдасдан ҳоли бўлмасди.

ИБДОУЛ ОДИНАЕВ,
Бухоро туман прокурори ёрдамчиси.
Меҳринисо ХУСИНОВА,
журналист

Жавоб

Судга мурожаат қилмаган

Фуқаро Г.Чориевнинг қизи Ш.Жалилова икки нафар фарзандига алимент пули ҳамда туғилганлик ҳақидаги гувоҳномасини ололмаётганлиги ҳақида таҳририятга ёзган аризаси Қашқадарё вилоят прокуратураси томонидан ўрганиб чиқилди.

Аниқланишича, Китоб туман Машъал қишлоғида яшовчи Шахло Жалилова (пули қавмига мансуб) билан Китоб тумани Янгиарик қишлоғида яшовчи Д.Тоҳировлар 2001 йилда қонуний никоҳдан ўтмасдан, ўзларининг удумлари бўйича турмуш қуришган. 2001 йилдан 2005 йилгача бирга яшаш даврида уй шароитида бир нафар фарзандли, 2005 йилда ўзaro ажралишиб кетган Ш.Жалилова 2006 йилда яна бир нафар қиз фарзандли бўлган. Ҳар

иккала фарзандига ҳам туғилганлик тўғрисида гувоҳнома олмаган.

Фуқаро Д.Тоҳиров ва Ш.Жалиловлар ўзaro ажралишгандан кейин Ш.Жалилова воёга етмаган фарзандлари моддий таъминоти учун алимент ундириш масаласида фуқаролик судига мурожаат қилмаган.

Шу сабабли Ш.Жалиловага фарзандларига туғилганлик тўғрисида гувоҳнома олиш учун туман ФХДё бўлимига, воёга етмаган фарзандларининг моддий таъминоти учун алимент ундириш масаласида фуқаролик судига мурожаат қилиш ҳуқуқи тушунтирилди.

М.КАРИМОВ,

Қашқадарё вилоят прокурорининг ўринбосари

Qayerdan:

Хатлар ва талоғатчилик билан алоқалар sahifasi

Qayerga: *Plomkum shaxri akadebink Piy Fuzovob klijasi, 66 «Huquq» gazetasini shaxri-filialina, 700047*

«**Huquq**»қа жавоб келди

АРИЗАГА ЖАВОБ БЕРИЛГАН

Эсингизда бўлса газетамизнинг ўтган август ойида «Маблағ қайга кетди?» деб номланган фотоайбнома эълон қилинган эди. Унда унинг хусусий уй-жой мулкдорлари томонидан таъмирланмай келинаётгани ҳақида шикоят қилинган эди. Шунга кўра таҳририят Тошкент шаҳар прокуратурасидан шикоят юзасидан жавоб хатини олди.

Аниқланишича, Миробод туман ҳокимининг 2005 йил 5 майдаги 134/1-сонли қарорига асосан Абдурауф Фитрат кўчаси 33/2-уй «Сарикўл-коммунал-сервис» уй-жой мулкдорлари шirkати балансига ўтказилган.

2002 йилда «Ўзбекистон темир йўллари» ДАТК ва «Бахт-Асил» хусусий фирмаси ўртасида тузилган шартномага асосан унинг муҳандислик тармоқлари капитал таъмирлашдан ўтказилган.

2005 йил ноябрь ойида Миробод туман КТАХ томонидан уй томини алмаштириш ва 4 та подъездга

темир эшиклар ўрнатиш бўйича ишлар bajarилган.

Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 1 мартдаги 74-сонли қарори уй-жой мулкдорлари шirkатларини қўллаб-қувватлаш мақсадида қабул қилинган бўлиб, унда хонадонларга газ ҳисоблагичларни bepул ўрнатилиши белгиланмаган. Шу билан бирга Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 28 мартдаги 99-сонли қарори билан тасдиқланган яққа тартибдаги уй-жойлар ва хонадонлар учун газни ҳисобга олиш приборларини сотиб олиш, ўрнатиш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги Низомнинг 23-бандига асосан «Бошқоммунгаз» корхонаси томонидан сотиб олинган газни ҳисобга олиш приборлари аҳоли хонадонларига ва яққа тартибдаги уйларга ўрнатилади. Кейинчалик уларнинг қиймати истеъмолчи томонидан қафолат муди

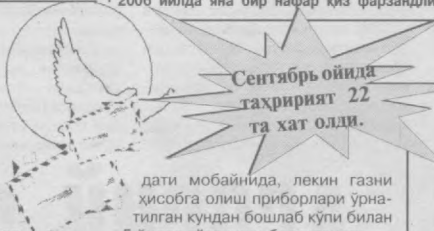
дати мобайнида, лекин газни ҳисобга олиш приборлари ўрнатишдан кўндан бошлаб кўпи билан 5 йилда тўланиши белгиланган.

«Тошкентшаҳаргаз» ХТК «Мирободтумангаз» филиали томонидан М.Алимжонов ашаётган хонадонга 2005 йил 26 сентябрда 9862-сонли шартномага асосан G-1,6 русумли газ ҳисоблагич ўрнатишдан бўлиб, газ ҳисоблагич нархи 25700 сўми, «Тошкентшаҳаргаз» ХТК томонидан тасдиқланган мейёрларга асосан ишлатилган материал ҳақи 1648 сўми, ўрнатиш ҳақи 3880 сўми ташкил қилган.

Аризачининг муқаддам шу мазмунда ёзган аризаси шаҳар прокуратураси томонидан тўпланган ҳужжатлар асосида кўриб чиқилиб, 2007 йил 22 июнда муаллифга ёзма равишда батафсил жавоб берилган.

М.А.МИРЗАЕВ,

Тошкент шаҳар прокурорининг биринчи ўринбосари

Айбдор жазоланди

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги «**Huquq**» газетасида эълон қилинган «Касбига нолайик» (2007 йил 16 август №33) номли мақола юзасидан шуну маълум қилади.

Фарғона шаҳар марказий шифохонаси қабулхона бўлимида ҳамшира вазифасида ишлаган М.Ахунова 2006 йил 28 ноябрдаги 96-сонли буйруққа асосан шифохонанинг диагностика бўлимига кичик тиббий ходим вазифасига ўтказилган. М.Ахунованиннг дипломи қалбакилиги тўғрисидаги иши Фарғона шаҳар жиноят ишлари бўйича судига оширилиб, унга нисбатан чора қўрилган.

Фарғона вилоти соғлиқни сақлаш бошқармасининг штатсиз бош ҳамшираси, вилот ҳамширалар ассоциациясининг раиси М.Сотволдиева ишида йўл қўйган камчиликлари учун вилот кенгаши йигилишининг 6-сонли мажлис баёғига асосан, эгаллаб турган лавозимидан озод этилган.

Қува туман марказий шифохонасининг собиқ бош врач Н.Аҳмедов, собиқ бош ҳисобчи Х.Алибоевлар томонидан содир этилган ноқонуний ҳаракатлар тегишли давлат органлари томонидан кўриб чиқилиб, айбдор шахсларга нисбатан суд органлари томонидан жазолар белгиланган.

А.М.ХАДЖИБАЕВ,

Соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари

Мададталаб мактуб

«АЛДАГАНИ БОЛА ЯХШИ»МИ?

Танаеи бошқа дард билмас, дейдилар. Бу ибора нақалар тўғри эканлигига айни дамда бошимдан кечираётган кунларимда гувоҳ бўлиб турибман. Имон-эътиқодли, ақли-хушли одамларимиз қанчалик кўп бўлишмасин, гурўчин курмаги булани қабри бепарво, масъулиятсиз, ўзидан бошқани ўйламайдиганлар ҳам кам эмас.

Ҳаётда ўзинг қилган хатолар ёки гуноҳлар учун қанчалик жабрлансанг, хўрлансанг бировдан гина қилмайсан, хафа бўлмайсан. Лекин ҳаёт, тақдир сени оғир синювларга дучор қилса, атрофингдагилардан, сенга ёрдам бериши мумкин бўлган яқинларингдан нажот кутар экансан...

1972 йилда туғилганман. 1994 йилда тумандаги Бешариқ қишлоғида яшовчи Раҳмонов Хушнудга турмушга чиқдим. 1996 йилда фарзанд кўриб, исмини Муҳиддин қўйдик. Шундан сўнг тез-тез касал бўладиган бўлдим. Оиламизнинг

моддий аҳвали оғир бўлиб, мени даволатишга имкони етмасди. Ота-онам бундай вазиятда бефарқ қараб турилмадилар ва мени уйга олиб кетиб даволата бошашди. Бироқ бу даволатишлар кўп йиллар давом этди ва мен 1 гуруҳ ногирони бўлиб қолдим.

Касаллигим оиламга ҳам ўз таъсирини кўрсатди. Фуқаролик ишлари бўйича Богот тумандаро судининг 2002 йил 9 октябрдаги ҳал қилув қарори билан турмуш ўртоғим Раҳмонов Хушнуд ва мениннг никоҳимиз бекор қилинди. Шу билан бирга ўзим воёга етувнга қадар ойлик иш ҳақининг тўртдан бир қисми миқдоридан, оёйга энг кам иш ҳақининг учдан бир қисмидан кам бўлмаган миқдорда 2002 йил 10 июлдан бошлаб алимент ундириш ҳақида ҳам суд қарори қабул қилинди.

Орадан шунча йил ўтишига қарамай бу алиментдан дарак йўқ. Суд ижросисига қатнайвериш чарчадим. Тўғрироғи, мен юрولмай-

ман, ота-онам овора бўлишаяпти.

Баъзан ор қилиб, шу алиментдан ҳам воз кечгим келади. Бироқ, фарзандимни ота-онам тарбиялашаяпти. Ўзим соғ-саломат бўлиб, бирон иш билан шуғулланганимда ҳам шундай қилган бўлардим. Афсуски, ишлаш тугул юрولмайман. Бундан ташқари йилгача икки-уч мартаба касалхонада ётиб чиқаман, баъзан нудклда даволанишимга тўғри келади. Мениннг хасталигим етмагандек, фарзандимга қараш ҳам ота-онамга бироз оғирлик қилади. Алиментга эса шундай ҳолларга муҳтож бўлаёяман.

Собиқ турмуш ўртоғимдан суд қароридан кўрсатилган 2002 йил 10 июлдан бошлаб тўланиши лозим бўлган алимент нудларини ундиришда ёрдам беришингизни сўраб бутун сизга мактуб йўлламоқдаман...

Умид билан Гулора РЎЗМЕТОВА,
Хоразм вилоти, Богот тумани,
Дехқонбозор қишлоғи

Дўппи тикдим упаклари тиллодан...

Газетхон бонг уради

ОБУНА БЎЛАМИЗ, ЛЕКИН....

Бугунги кунда кундалик ҳаёти-мизни газета, радио, телевидение-сиз тасаввур этиш қийин. Газета орқали инсон турли-туман мақо-лалар, ажойиб-ғаройиб янгликлар, Ўзбекистон ва дунёда рўй бераётган воқеалардан хабар топади.

Хусусан, ҳуқуқий газета ё журнал мутлола эитган ҳар бир одам маълум даражада ҳуқуқий онгининг ошшишга эришади, билмаган саволларига жавоб топади.

Ҳеч кимга сир эмаски, ҳар йили сентябрь ойидан бошлаб даврий матбуотга обуна жараёни бошла-нади. Бизлар ҳам анъанача кўра ўзимиз хоҳлаган газета ва жур-

налларга обуна бўлиб келмоқда-миз.

Мақтаб бўйича жами 32 киши 2007 йил учун турли газета ва журналларга обуна бўлишди. Мен 27 минг 680 сўм тўлаб, «**Huquq**» газетасига обуна бўлдим.

Газета ва журналларга обуна пули алоқа бўлими орқали манзил-га етказиб бериш шarti билан тўланган эди. Бироқ, пулни тўлаган-миздан кейин «**Huquq**» газетаси ҳамда «Адолат ёлқини» газетаси-ни ХТБ идорасидан, «Фориш тон-ги» газетасини таҳририятдан бе-радиган бўлишди.

Ахир обуна пулини манзилга етказиб бериш шarti билан қўшиб

тўлаган эдик-ку? Бу ҳам етмаган-дек, газетани вақтида оломай-миз. Ҳозиргача «**Huquq**»нинг 21-22-сонингизга олдим, холос. Бош-қа сонларини ҳалигача олганим йўқ.

Кейин билсак газетани «Матбуот тарқатувчи» ОХЖ орқали обу-на қилишган экан. У ерда нархи сал бўлса ҳам арзон, ҳақ пули қола-ди...

Янгликлар ва маълумотлардан ўз вақтида оғоҳ бўлишни истардик. Бунинг учун кимга мурожаат қили-шимиз керак?!

Ҳамид ШАРИПОВ,

Жиззах вилоти, Фориш тумани,
Эски Фориш қишлоғи

Миннатдорчилик хати

Прокурор ёрдам берди

Ассалому алайкум ҳурматли таҳририят!
Мен икки йил давомида алимент пулларини ололмай сарсон-саргардон бўлиб юрдим. Мурожаат қилмаган жой қолмади. Бир қанча ташкилот ва хотин-қизлар қўмиталарига учраб кўрдим, лекин натижа бўлмади. Суд ижросчиларининг бир неча бор оғохлантиришига қарамай, жавобгар қочиб юрди.

Охири сўнги умид билан Янгибод туман прокурори Алишер Эргашев-га ариза билан мурожаат қилдим. У кишининг сая-ҳаракати билан яшаш жойини яшириб, қочиб юрган жавобгар топиб келинди. Шу вақтгача тўланмаган алимент пуллари тўланди ва уй-жой муаммоси ҳам жавобгарлар билан келишган ҳолда ҳал қилинди.

Айбдор ўз айбига иқдор бўлиб, қарзларини тўлиқ тўлаганиги учун у жазодан озод этилди. Она-боланиннг манфаатини қонуний ҳимоя қилган қонун посбонлари Алишер Эргашев ва прокурор ёрдамчиси Комилжон Эсоков ҳамда туман ИИБ ходимларига миннатдорчилик билдирган ҳолда эл-юрт хизматигади ишларига омад, соғлиқ-омонлик тилайман.

Фуқаролар манфаатини ҳимоя қилиш йўлидаги ишларига ривож тилаб, оила аъзоларим номидан раҳмат айтаман.

Гулбаҳор ТУРДИКУЛОВА,
Жиззах вилоти, Янгибод туман,
Баланқакир қишлоғи

Бугунги кунда қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, жинойтчиликка қарши курашни кучайтириш, фуқароларнинг ҳуқуқи ва манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси устидан ҳамда ижтимоий-иқтисодий ислохотларни амалга оширишга қаратилган Республика Президентининг Фармонлари, ҳукумат қарорлари ижроси устидан прокурорлик назорати самарадорлигини ошириш прокуратура органларининг энг муҳим вазифаларидан бўлиб қолди.

Жиззах вилоят прокуратураси томонидан бу йўналишлар бўйича муайян ишлар амалга оширилди ва қарийб барча соҳаларда бир қадар ижобий ўзгаришлар кузатилди.

Фуқароларнинг ҳуқуқи ва эркинликлари, жаҳият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси бўйича 366 та

бузилишлар бўйича 7 та жинойт иши кўзга тилиди.

Масалан, «Зафаробод пахта тозалаш» ОТАЖда ўтказилган мониторинг вақтида 16 нафар ишчи ва хизматчиларнинг 3 млн. 354 минг сўмлик иш ҳақлари қорхона маъмурияти томонидан асоссиз тўланмай келинаётганлиги аниқланди. Мазкур иш ҳақларини ундириш юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Дўстлик туманлараро судида давво аризари киритилиб, маошлар ундириб берилиши таъминланди. Қорхона раҳбари О.Исроиловга нисбатан МЖТКнинг 49-моддаси билан маъмурий жавобгарликда доир иш қўзғатилди. Худди шундай ҳолат Жиззах шаҳридаги «Сарвиноз» хусусий фирмаси фаолияти ўрганилганда ҳам аниқланди. Қорхона раҳбари Ж.Ҳайдаров фирманing 4 нафар ишчисига шартнома асосида тўланиши

тегишли прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди.

Жумладан, Жиззах шаҳар «Иттифок» маҳалла фуқаролар йиғинида ўтказилган текширишда маҳалла фуқаролар йиғини раиси Б.Сафаров қотиб ва меҳнат бўлими инспектори билан олдидан жинорий тил бериб, 2007 йилнинг 7 ойи мобайнида Республика Президентининг «Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини аниқ йўналтирилган тарзда қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармони мавофиқ ишлаб чиқилган Низом талабларига зид тарзда 32 нафар фуқарога жами 2 млн. 965 минг 812 сўм миқдоридан нафақалар тай-

рини суиистеъмол қилиб, ушбу пул маблағларини жисмоний шахсларнинг ер солиғи учун ўтказиб, фермер ҳўжаликлари манфаатларига зарар етказган. Ушбу ҳолат юзасидан Мирзачўл туман Давлат солиқ инспекциясининг мансабдор шах-

ларга 2007 йилда етиштирилган пахта хом ашёсининг четга чиқиб кетишини, ўғирланишини олдини олиш, талон-тароқчиликка йўл қўймайликнинг зарур чораларини кўришларига тушунтирилди.

Ўтказилган мониторингларда, айрим моддий жавобгар шахслар томонидан теримчиларга тарқатилиши лозим бўлган терим пулларининг ўз вақтида тарқатилмасдан, тури йўллар билан талон-тароқ қилинганлиги ва бошқа қонунбузилиш ҳолатлари аниқланиб, тегишли чоралар кўрилмоқда.

Хусусан, Мирзачўл туманида ўтказилган мониторингда фуқаро Б.Артиқов пахта терими мавсумида гуруҳ раҳбари вазифасини бажа-

!!! Жисмоний ва юридик шахсларнинг гайриқонуний хатти-ҳаракатлари оқибатида етказилган зарари ундириш юзасидан судларга 2 млрд. 137 млн. 169 минг сўмлик 1546 та давволар киритилди.

ҚОНУНИЙЛИК – АСОСИЙ ЭЪТИБОРДА

текширишлар ўтказилиб, натижасига кўра 6727 та прокурор таъсир ҳужжатлари қўлланилди. 97 млн. 666 минг сўмлик етказилган моддий зарарни яхшилади. Жисмоний ва юридик шахсларнинг гайриқонуний хатти-ҳаракатлари оқибатида етказилган зарарини ундириш юзасидан судларга 2 млрд. 137 млн. 169 минг сўмлик 1546 та давволар киритилди. Жиддий қонунбузилиш ҳолатлари бўйича 158 та жинойт иши кўзга тилиди.

Бу борада асосий эътибор фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш ҳамда жаҳият ва давлат манфаатларини муҳофаза қилиш, прокурор назорати ҳужжатларини қўллаш йўли билан қонунчиликнинг аҳолини яхшилаш, текширишларнинг сифати ва самарадорлигини оширишга қаратилди.

Меҳнат ва бандлик, иш ҳақининг ўз вақтида берилиши каби қонунлар ижроси юзасидан жами 34 та текширишлар ўтказилиб, натижасига кўра 1141 та прокурор таъсир ҳужжатлари қўлланилди.

3 млн. 592 минг сўмлик етказилган зарар яхшилади, 93 млн. 760 минг сўмлик 633 та давво судларга киритилди ва жиддий қонун-

лозим бўлган 3 млн. 200 минг сўм иш ҳақини тўламаган. Ҳозирда иш ҳақлари ихтиёрий ундирилиши таъминланиб, фирма раҳбарига нисбатан маъмурий жавобгарликда доир иш кўзга тилиди.

Ижтимоий ҳимоянинг узвий қисми аҳолини иш билан таъминлаш, тайинланган нафақа, пенсия ва бошқа биринчи даражали тўловларни ўз вақтида тўлашдир. Айтиш мумкин, буларнинг ҳаммаси прокуратура органларининг доимий назоратида бўлди. Бунда бюджетдан ажратилган маблағларнинг мақсадли ишлатилиши ҳамда фуқаролардан келиб тушган муражаатларнинг қонуний ҳал этилишига алоҳида эътибор қаратилди. Текширишларда аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган қатламига белгиланган имтиёزلарнинг берилишида қонунбузарликларга йўл қўйилмаётганлиги, моддий нафақага муҳтож фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари томонидан тўлиқ ўрганилмаётганлиги, нафақаларни тайинлаш ва тўлашда суиистеъмолчиликларга йўл қўйилмаётганлиги ҳамда бюджетдан шу йўналиш учун ажратилган маблағларнинг мақсадли сарфланмаётганлиги аниқланиб,

инлагани аниқланди. Буни қарангки, ўтган вақт мобайнида нафақанинг 1 млн. 348 минг 193 сўми тўлаб ҳам юборилган экан. Шунинг учун 2007 йил 15 сентябрь кунин 2 млн. 965 минг 812 сўм миқдоридан нафақалар тай-

Тадбиркорлик субъектлари ҳақидаги қонунлар ижроси аҳоли ҳам доимий назоратга олиниб, бунда асосий эътибор кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришдаги тўсиқларни аниқлаш, ноқонуний аралашуви ва текширишларнинг олдини олишга қаратилди. Бу борада ўтган 9 ой давомида 6 марта текширишлар ўтказилиб, 166 та прокурор таъсир чоралари қўлланилди. 54 млн. сўмлик етказилган зарар ихтиёрий ундирилиши таъминланиб, судга 2,5 млн. сўмлик 60 та давво аризалари киритилди.

Масалан, Дўстлик пахта тозалаш қорхонасининг Иржар филиали Мирзачўл туманидаги 131 та фермер ҳўжаликларининг ер солиғидан бўлган қарзи учун 5,1 млн. сўм маблағини ўзроқ келишувга кўра Мирзачўл туман Давлат солиқ инспекциясининг ҳисоб рақамига ўтказиб берган. Бироқ туман ДСИ мансабдор шахслари ўз мансаб ваколатла-

33,8 гектар пахта майдонининг 12,8 гектарини ўзбошимчилик билан қасддан бузиб, ўрнига ўз манфаати учун полиз экинларини эканлигини аниқланди. Бунинг оқибатида давлат манфаатларига жиддий зиён етказилган.

Ҳозирда мамлакатимизнинг ҳамма жойида пахта йиғим-терими авж палласига етган. Шубҳасиз, бу жараёнда қонунбузарликларнинг олдини олиш, теримчилар манфаатини ҳимоя қилиш жойлардаги прокуратура ходимлари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. «2007 йил хосили пахта хом ашёсини ўз вақтида ва сифатли йиғиб-териб олишни таъминлашга доир ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида»ги ҳукумат қарорининг қабул қилиниши ва унинг ижроси таъминланишининг доимий назорат қилиш эса прокуратура ходимларига янада масъулиятли бўлишни талаб қилади.

Маълум бўлишича, Арнасой туманида 248 та ва Мирзачўл туманида 34 та, жами 282 та фермер ҳўжаликларининг ер майдонлари қўшни Қозғистон Республикасига чегарадош экан. Шунинг учун ушбу фермер ҳўжаликлари раҳбарлари билан учрашувлар ташкил қилиниб,

риб келиб, 2007 йил 22-23 сентябрь кунлари «Мирзадала гулзор» фермер ҳўжалигида пахта терган 161 нафар теримчиларнинг икки кунлик терим пулларини тарқатиш жараёнида ҳар бир теримчидан 1000 сўмдан жами 322 минг сўм ушлаб қолиб, талон-тароқчиларни аниқланди.

Туман прокурори томонидан мазкур ҳолат юзасидан Б.Артиқовга нисбатан ЖКнинг 167-моддаси 1-қисми билан жинойт иши кўзга тилиб, тергов олиб борилмақда.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан фермер ҳўжаликларининг қонуний ҳуқуқи ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида ҳам бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Мазкур йўналишда ўтказилган мониторинг ва текширишлар давомида фермер ҳўжаликларида 397 гектар ер майдони, 123,2 тонна минерал ўғит, 136,2 тонна уруғлик чигит, 118,6 тонна уруғлик дон, 1 дона қишлоқ ҳўжалиқ техникаси, 153,3 тонна омухта ем, 112,2 тонна нефт маҳсулотлари олишда, 27,7 млн. сўмлик дебитор қарзларини ундиришда амалий ёрдамлар берилди.

Гулнора ҲАМРОЕВА,
Жиззах вилоят прокуратураси бўлиб бошлиғи

Янги йилнинг дастлабки кунлари Давлатжон қиз кўрди. Биринчи фарзанди ўғил бўлишини тилаган эди. Онаси Қаромат опа «қиз бола давлат боши» деб набирасини алқиди. Давлатжоннинг тайинли иши йўқ эди. Учма-уч кун қуришарди. Маҳалла раисига учради.

— Икки ёшга тўлгунча нафақа бериларкан. Қизимга ҳам ёзириб қўйсангиз, — деб илтимос қилди.

«Чек-Насриддин» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Мухтор ака нафақа учун қандай ҳужжатлар зарурлигини битта қоғозга ёзиб берди. — Шуларни олиб келсанг февраль ойи лимитига қўшиб қўяман.

Раис «лимит» сўзига алоҳида ургу берди. Бироқ Давлатжоннинг фаросати етмади. Ҳужжатларнинг ўзини келтириб берди.

— Бу ойга йиғирма беш болага лимит ажратилган. Кейинги ой учрасанг, тўғри-лаб бераман.

Мухтор ака «учрасанг» сўзини оҳангдор қилиб айтди. «Лимит»ни тушулмаган «учрасангиз»ни тушунар, деб хомтама бўлди. Давлатжон март ойида яна сўнлайиб кириб берди. Ниҳоят раис бефаросатга очикчасига «тушунча» беришга мажбур бўлди.

— Ука менинг тепамдаям ҳўжайинлар бор. Лимитга сенинг қизингни киритишим учун ош-пош қиб беришим керак. — Олдинроқ айтмайсизми шуни! Давлатжон ошналаридан қарз сўради.

Улар узрларини айтишди. Бешкапа қишлоғига келин бўлиб тушган Озодахон опасини йўқлаб борди.

— Мухтор ака қизимга нафақа тайинлагани пул сўрапти. Ўн минг сўм бериб туринг.

— Нафақа пулини тайинлаш вазифаси-ку, энди сендан эшитяпман пул олишини.

— Юқоридан лимит ажратгани пул керак экан.

— Ҳозир ёнимда йўқ, ўзим обориб

Яна беш минг сўм олиб келганида Мухтор ака уйда йўқ эди. Хотинига бериб, кўнгли тўқ бўлиб кетди.

Бироқ... Май ойининг охирида маҳалла фуқаролар йиғинидаги йиғилишда Давлатжоннинг хотини Зухроҳон қатнашди. Нафақа тайинланган хонадонларни ўқиб эшиттиришди. Бироқ уларнинг исм-шариф-ла р и

— Бари ўзига тўқларга берибсиз-у нафақани, — деди Зухроҳон Мухтор акага. — Нимага бизни қўшмадиз? — Лимит йўқ, қўлингдан келса, районга бериб тўғрилат! Келиннинг гапини эшитиб, Кароматхон опа туютди. — Ўн минг сўмини қайтариб берсин, уйдан опекнинг.

Орадан бир қанча вақт ўтиб, Кароматхон опа Бағдолдан қайтаётганида Мухторжонни учратди. Битта «Дамас»да келишди.

— Тўғрилаб бермабсиз-да, ўн минг сўм пул эмасми?

— Ўн мингта мушук офтобга чиқмай-

бераман...

Давлатжон пул ишлаш учун Тошкентга жўнади. Озодахоннинг ўзи Мухтор аканинг уйига борди.

— Биласиз-у, укамнинг шароитини. Боласининг пулини тўғрилаб беринг.

— Райондагиларга дастурхон қиб бермасак, лимит ажратишмаяпти-да! — деди раис бошини қашлаб.

— Мана, лимит учун сарфлаб туринг, — Озодахон унга беш минг сўм берди.

— Бу пулинг урвоқ ҳам бўлмайди. — Бўпти, яна беш минг опек бераман. — Ўн минг билан тўғрилаб бўлмайди. Бир ойлик нафақа пулини ҳам берасан. — Бўпти...

ОФТОБГА ЧИҚҚАН МУШУК...

Инсон ҳаётга бир марта келади. Шунинг учун ортидан яхши амаллар, инсонларга нафи тегадиган эзгу ишлар қилиб, ўзилан яхши ном қолдириши зарур. Шу ўринда доширманларнинг куйидаги фикрларини эслаш фойдалан холи эмас. Улар дейди: «Этиқодсиз, иймонсиз одам ҳам кўп ишларга қодир. Лекин унинг бу ишларидан кўрайдиган фойдаси зисн, хайри ёмонликдир».

Бу борда бугунги ёшларимизнинг қарашлари қандай? Улар бу ҳақда қандай фикрлар? Давлатимиз томонидан яратилган имтиёзлардан, шарт-шароитлардан бирдек фойдаланишпими? Куйида шу каби саволларга жавоб излаб кўрамиз.

Ёшлар ҳақида гап кетганда, тилимиз баъзан танқидга бурилади. Аммо бугунги ёшларнинг кўп соҳада илгарилар кетаётганлигини ҳам тан олиш керак.

Шу ўринда бир масалага эътиборни қаратасан.

Тилимиздаги меҳр ва қаҳр, яхшилик ва ёмонлик, оқ ва қора, эзгулик ва ёвузлик сўзлари қаердан пайдо бўлган? Булар албатта ҳаётдан, ҳаёт тарзимидан олинган. Оқ билан қора, яхши билан ёмон ҳамisha ёнма-ён экан, демак, ёшларимиз орасида одоб-ахлоқли, билимлилари билан бирга тарбияси оқсоқ, жоҳил, қадриятларимизга бепарво, жиноят кўчасига кириб қолганлари ҳам бор.

Президентимиз ёшларга катта умид ва ишонч билан қарамоқда. Уларнинг илим олишлари, малакали мутахассис бўлишлари учун ҳамisha қайғуриб келмоқда. «Менинг энг катта ишончим ва умидим бугун замонавий тарбия ва билим олаётган, эндигина кучга кираётган ёшларимиз, фарзандларимиздир» деб таъкидлайди юртобимиз.

Кувватали ака яхши ниятлар билан уч фарзандни ўстираётган эди. Айниқса, ўғли Шерзодни бошқача меҳр билан суяр, уни яхши кўрганиданими тез-тез «яхши бўлгин, ўқимишли, топарман-туртарман бўлгин» деб панд-насихатлар қилиб турарди. Бироқ ўн саккиз ёшни қаршилаган Шерзод Ҳамроевга бора-бора отасининг насихатлари ёқмай қолди.

Ноқобил ўғил отасига пичоқ ўқатиб, падаркуш деган ном олди. Унинг сепдан орзу-умидлари катта эди-ку! Сенинг тенгдошларинг эса...

Пахтаободлик Азизбек Нуриддинов ҳам ўн саккиз ёшда. Токио татамисила дунёнинг номдор каратэчилари билан беллашиб, жаҳон чемпионатида бронза медалга сазовор бўлди. Республикаимиз жамоасининг 2-ўрин олишига ҳисса қўшди. Унга дунёнинг биринчи рақамли каратэчиси, 9-ДАН қорабелбоғ соҳиби Хитоси Косуя «1-ДАН қорабелбоғ соҳиби» сертификатини топширди.

— Ота-онамни бошимга кўтараман, — дейди А.Нуриддинов. — Нимага эришсан, улар тудайли эришпаган. Ҳеч қайси ота фарзандига ёмонлик тиламайди. Қотил тенгдошларини қилмишини ҳеч нима билан оқлаб бўлмайди.

Ваҳоланки, биз ёшларга яратилган шароит ва имтиёзларини санаб туғатиб бўлмайди. Нега шулардан фойдаланмадинг, Шерзод?!

Илҳом Тиллабоев 1987 йил 14 июнда Хонобод шаҳрида туғилган. 2004 йил Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 169-моддаси 2-қисмининг «в.» бандлари билан уч йил

га озодликдан маҳрум қилиниб, ЖКнинг 72-моддаси қўлланиб, 1 йил синов белгиланган, жазони ўтаган. Аммо бундан ўзига тегишли хулоса чиқармаган. 2006 йили қайта жиноят содир этган. Уч нафар воёга етмаган болаларга шафқатсизларча муомалада бўлиб, зўравонлик йўлини тутган. Айниқса, Н.Осиповга нисбатан инсонга хос бўлмаган хатти-ҳаракатлар қилган. Воёга етмаган қизнинг номусига теккан. Жиноят ҳеч қачон жазосиз қолмайди. И.Тиллабоев қилмишлари учун етти йил «панжара» ортида ўтирадиган бўлди. Нега? Тарбиядаги нуқсонлар, ота-она, маҳалла-қўйнинг эътиборсизлиги оқибатида йигирма ёшда иккинчи марта озодликдан маҳрум этил-

Эзгулик ва жоҳиллик

ди.

Унинг тенгдоши эса...
— Ёшларга зўравонлик қилгунча — дейишли қўлжанги бўйича жаҳон чемпионлари Ўткир Маткаримов ва Алишер Акбаровлар, — ўзингдан кичикларга ёрдам бериш, уларни ҳимоя қилишни ўрганса бўларди. У бу қилмиши билан биз — ёшларнинг номига доғ туширди. Иснод келтирди. Ўқиб-ўрганиб, спорт билан шуғулланиб, яхши ном олиш учун унда ҳам имкониятлар етарли эди-ку?

Гиёҳвандлик — аср вабоси, деб бежиз айтилмайди. Бу офатнинг таъсирига тушган одам унинг домидан омон чиқиши гумон. Гиёҳванд одамнинг манкуртдан фарқи йўқ. У арзимаган «қоралори», «ташиш», «героин» учун ор-номусини, виждонини эмас, ватанини сотишга ҳам тайёр.

Андижонлик Саҳалдон Каримов ҳали воёга етмаган Муроджон Жалиловга 0,27 грамм «ташиш» гиёҳвандлик моддасини 1000 сўмга сотган пайтда жиноят устида қўлга тушган. Унинг уйдан беш бўлак целлофан халтачаларга солинган жами 0,33 грамм «ташиш» моддаси чиққан.

Бироқ М.Жалиловнинг ўзи ҳам наша чекиб туришини, уни С.Каримовдан шу мақсадда сотиб олганини инкор етлмади.

С.Каримовга эса мўмай пул бўлса бўлди. Энди унинг фаолиятига чек қўйилди. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан етти йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди. Йигирма беш ёшда ота-онасига, халқига фойдаси тегадиган пайтда тиканли девор ортида кун санайди.

Бу ҳақда «Сардор мазза мағизлари» хусусий корхонасининг раҳбари Сардор Нуриддинов шундай дейди:

— Тадбиркорликка қизиқар эдим. Шу ниятимни амалга ошириш, чет элларга маҳсулот чиқаришни орзу қилиб, хусусий кор-

хона очдим. «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан ёшларда тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш мақсадида ўтказилган Республика танловига қатнашиб, биринчи ўринни эгалладим ҳамда беш миллион сўм грант олдим.

Гиёҳвандлик моддалари сотиб, бировларнинг умрига зомин бўлгунча, давлатимиз томонидан яратилаётган имкониятлардан фойдаланса бўлмайди-ми?

Аёллар гўзаллик тимсоли. Улар наслимиз давомчилари. Уларни авайлиб, эъзолаб бошимизга кўтарамиз. Бу бизнинг қон-қонимизга сингиб кетган.

Аммо беш қўл баробар эмас. Масалан, асақалик Хумор Бозорбоева арзимаган сабаб билан маҳалладоши Нодирахон Салимова билан жанжаллашиб унга тан жароҳати етказган. Суд Х.Бозорбоевни айбдор деб топиб, ундан Н.Салимова фойдасига 80000 сўм ундириш тўғрисида ҳукм чиқарган.

— Аёл киши учун жанжаллашиб, — дейди оғир атлетика бўйича Республика чемпиони Манзура Мамасолева, — бунинг устига тан жароҳати етказиш ўта олобсизликдир. Хуморхоннинг кучи қўлайиб кетган бўлса, бизнинг клубга келсин. Жанжалда эмас, спортда ўзини кўрсатсин.

Баъзи жиноятларга арзимаган баҳоналар сабаб бўлади.

Ўткир Мамадалиев 1979 йили Жалақулук туманида туғилган. Ўзи яшаётган Тешиктош қишлоғидаги ариқда сув бор-йўқлигини билиш учун чиққан. Мақсади молларни суғориш эди. Маҳалладоши Полвон у билан сўқиниб сўрашгани унинг ғашига тегади. Ҳе йўқ, бе йўқ қўлидаги темир труба билан унинг бошига уради. Оқибатда қотиллик содир бўлди.

Ўткир агар хушёр бўлганда, жаҳлига эрк бермаганда биров ҳаётдан бевақт кўз юмганан бўлар эди.

Алал-оқибат қилган жинояти уни қамоққа етказди.

Унинг тенгдоши, белбоғли кураш бўйича жаҳон чемпиони Зоҳид Жумақулов шундай дейди: — Ақлсизлик, жоҳиллик инсонни турли балоларга гирифтор қилади. Агар Ўткир спортга қизиқиб, унинг бирор тури билан шуғулланиб турганда, иродаси мустаҳкам, босиқ, ҳар қандай ҳолатда ҳам ўзини қўлга оладиган йигит бўларди. Афсуски, у бундай қилмади. Ёш умрини завол қилди. Бунга аввало, фақат унинг ўзи сабабчи. Ўз тенгдошининг қотили бўлиш эса уни умр-бол виждон азобига солса керак.

Назоратсизлик, ота-онанинг эътиборсизлиги оқибатида турли экстремистик оқимлар таъсирига тушиб қолган ёшлар ҳамон учраб туради.

1984 йилда туғилган қорасувлик Хайрулло Раҳимов ана шундайлардан чиқиб қолди. У арзимаган «салақа» эвазига тенгдошлари онгини «оғу»лашга ҳисса қўшаётганлардан экан. У юртимизга «Ҳизб ут-таҳрир» ташкилотига онд диск ва аудиокассеталарни ноқонуний йўллар билан олиб кираётганида ушланган. Унинг уйдан ҳам кўп миқдорда диск ва аудиокассеталар чиққан. Хайрулло тегишли жазосини олди.

— Президентимиз Ислам Каримовнинг: «Олдимизга қўйган олижаноб мақсад-мудлоаларимизга етиш, эски мафкуравий асоратлардан батамом халос бўлиш, гоёвий бўшлиқ пайдо бўлишига йўл қўймаслик, бегона ва ёғ гоёларнинг хуруждан ҳимояланмиш, бундай тажовуларга қарши тура оладиган ҳар томонлама баркамол инсонларни воёга етказиш зарурати халқимиз ва жамиятимиз манфаатларига мос янги мафкураани шакллантириши тақозо этмоқда» деган даъватини яхши биламиз. Чунки гоёсизлик ва этиқодсизлик миллатни парокандаликка олиб келади. Шунинг учун ҳам Президентимизнинг ёшлардан умиди

катта. Биз ҳар қандай ёвга, ҳар қандай ёғ гоёга, ҳар қандай диний экстремистик оқимга қарши кураша оламиз.

Бу сўзларни баралла овоз билан айтган ёшлар сафида Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти талабаси, Зулфия мукофоти соҳриндори Дурдона Қорабоева, Андижон Давлат тиббиёт институти талабаси, Президент степенднати Нодира Мамажоновва, мамлакат чемпиони, халқаро мусобақалар соҳриндори Мафтунабону Тўхтасинова, Андижон тасвирий санъат ва амалий санъат лицейи ўқувчиси, «Камолитдин Бег-

зод издошлари» Республика кўрик-танловининг мутлақ голиби Исқандар Солиев, «Кедажак овози» танловининг Республика босқичи голиби, чевар Санобар Зокирова, Андижон санъат коллежининг ўзбек халқ қолғу асбоблари бўлими талабаси, Зулфия мукофоти соҳриндори Саида Қулматовалар каби ёшларнинг борлиги бизнинг фахримиздир.

Аммо оғир жинояти учун саккиз-тўққиз йилга қамалган Ўринбой Хурбоев, Акмал Алимов, ўғирлик содир этгани учун беш йилга озодликдан маҳрум қилинган Қобилжон Тўйчиев, Ёрқинбек Шербоев, ҳар бири тўрт-беш йилдан «панжара» ортига жўнатилган Фарҳод Нурматов, Акмал Тешабоев, Хусниддин Аҳмадалиев, Турсунбой Бегалиевлар ҳам бизнинг фахримиз, ифтихоримиз бўлган ёшларнинг тенгдоши эди-ку? Улар ўз тенгдошларидан ўрнак олса бўлмасмиди?

Бокс бўйича жаҳон чемпиони Қахрамон Оризуқов бу гапларни куюнчақлик билан айтар экан, уларга ачинаётганлиги юз-қўздан яққол сезилиб турди.

Андижонлик ёшлар билан бўлган учрашувда бокс бўйича жаҳон чемпиони Руслан Чагаев шундай деган эди:

— Спортга ошно бўлган одам матонатли, кўнгилчан ва меҳрибон бўлади. У ҳеч қачон жиноят кўчасига кирмайди. Чунки халқимиз ўз фарзандларини ватанпарварлик руҳида тарбиялаб келган. Шу ўринда юртобимизнинг «Халқимиз азалдан ўз вужуди, ўз томирида мавжуд илоҳий қудратга муносиб бўлмоққа интилиб яшади. Ўз ўғлонларини мардлик ва ҳалоллик, жасурлик руҳида, эл-юрт учун жонини аямайдиган асл паҳлавонлар этиб тарбиялаб келди» — деган пурмаъно сўзлардан ортиқ бошқа сўз айтилмайман.

Фулғон ҚЎЗИБОЕВ,
Андижон вилояти,
«Хуқуқ сабоқлари» газетаси
муҳаррири

1. Меҳр қаҳат бўлганда

Юлдуз (исм-фамилиялар шартли равишда ўзгартирилди) онаси вафот қилганда эндигина уч ёшга тулдиран, ширингина бижилдоқ қизалоқ эди. Меҳрибон онажониси уларни мангу тарк этганлигини ҳам идрок қилолмасди ўшанда. Гоҳо келчалари уйқусираганча онажонисининг иссиқ бағрини қумсаб тимирсиланарди. Бироз хушёр тортиб уйғониб қолса, ёнида акаси Шерзод ухlab ётганини кўрарди. У кичкина кўчаларини акасининг буйнига ташлаганча яна пишиллаб ухlab қоларди. Юлдуз санчаллик истамасин ҳаммадан севиқлиси — онажониси энди йўқ эди.

Кунлардан бир кун Юлдузларнинг хонадонига қаринодош-уруғлар йиғилишди. Дастурхон ёзиб, меҳмондорчилик қилишди. Уша кун ҳамма хурсанд эди. Юлдуз ҳайрон, меҳмон бўлиб келган аёллардан бири уларниқидоқлиб кетди. Отаси уни болаларига «янги онағиз» деб таништирди. Қизик, онанинг ҳам янги, эҳсиси бўларканми? У Юлдузга яхши гапирса-да, онаси

керак деб юрардим, чунки онаси вафот этганда у жуда ёш эди. Охириги вақтлар кимдандир эшитган. Фақат бир кун ишдан қайтсам, кизимнинг юзлари тирналган, кайфияти йўғроқ экан. Сабабини сўрасам, «даранг شوхи тирнаб кетди» деганди. Юлдузнинг ўлимидан сўнг, унинг юзадаги жароҳат дарахт шоҳидан эмас, ўғай онасининг бераҳмлиги оқибатида тирналганини синглим Бахшандандан эшитдим.

Гувоҳ Шерзод Амонов, Юлдузнинг акаси:

— Ўғай онамиз ҳар хил баҳоналар топиб, бизни қийнади. Агар уй ишларини вақтида қилолмасак, қўлига тушган нарса билан баданимизнинг турли жойларига урарди. Базан оч қолганимизни билса-да, оёқат бермасди. У жаҳлга берилганда яллиниб-ёлворсақда раҳми келмас, синглимни оғиз-бурнидан қон келганча уриб, «ўларингни осинглар, шунда сизлардан қутуламан», дерди.

2005 йилнинг сентябрида Тошкент шаҳрида яшовчи акам Умид Амонов уйга келди. Мени ўзи билан олиб кетди. Ушандан буён акам

Оралийликка кўнрақ етмасини

сингари бағрига босиб эркаламайди...

Орадан йиллар ўтди. Юлдуз ва акаси Шерзодга «янги она» турли баҳоналар билан зугумлар ўтказадиган бўлди. Иккалани ҳам бола эмасми, бирор ишчи сал нотўғри бажаришса, отаси ишга кетгач, уларни роса калтакларди. «Янги она»нинг янги-янги баҳоналар топиб, Юлдуз ва Шерзодни таъқиб қилишни кўпаяверди. Хуллас, болалар ўғай онадан безиб қолишди. Дадасига ёки қаринодошларига айтишдан ҳам чўчишарди. Негаки, «янги она» бу ҳақда билиб қолса, уларни бундан баттар қийнашига кўзлари етарди.

Бир кун у Юлдузни ўзи билан меҳмондорчиликка олиб борди. У ерда Юлдуз мезбонлар кистови билан дастурхонга икки-уч марта кўл узатди. Уйга келган эса, ўғай она уни шунақанги калтакладики, бечора қизалоқ нақ ўлиб қолаёзди.

2005 йилнинг декабрь ойи қирида Юлдузнинг دادаси ишхонасидан «Янги йил совғаси» олиб келди. Болалар жуда хурсанд бўлишди. Шунда Юлдуз совға ичидан бир дона ширинлики сўраб олиб еди-ю балога қолди. Дадаси ишга кетгач, ўғай она уни чарчаганча урди. Оёқлари, баданларининг кўринмас жойлари кўкариб кетди бечора кизчанинг. Шунда ҳам у кўржанидан бўлган воқеани дадасидан яширди.

2. Сўнма, Юлдузим!

«Ўғай она» Санамгул Сафарованинг аёвсиз калтаклари, хўрлашларини кўтара олмаган Юлдуз Амоновга ўз уйининг ҳаммомига ўзини ўзи осиб, ёш жонига қасд қилди.

Гувоҳ Ҳасан Амонов, Юлдузнинг отаси:

— 27 декабрь кун кеч соат 19.00 ларда ҳаммасларим уйимдан кўнграқ бўлганим, тезда уйга боришимни айтишди. Тез ётиб келсам, кизим Юлдуз ҳаммом даҳлизидоғи кувас-га ўзини осиб вафот эттибди. Хотиним кизимни уришиб турлишдини билардим, лекин буни онанинг қиз болага нисбатан қаттиқўллик деб тушунардим. Қизим менга онасидан ҳеч қачон шикоят қилмаган. Унинг ўғайлигини кизим билмас

билан бирга, тинчгина яшайман. Синглим эса отам ва ўғай онам билан Когон шаҳридаги уйимизда яшарди. Телефон қилсак, ўғай онамиз ҳамон азобланаётганини тўғрисида кўриб-писиб гапирарди. Синглим билан тез-тез телефонлашолмасдим, чунки буни ўғай она билиб қолса, Юлдузни уришарди.

Жиноятчи Санамгул Сафаровага нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 103-моддаси 2-қисми билан айблов эълон қилинди.

1960 йил 9 августда Ғиждувон шаҳрида туғилган, ўрта махсус маълумотли, бир нафар фарзанднинг онаси, муҳаддам судланмаган Санамгул Сафарова ўз айбига тўлиқ иқдор бўлди. У ўғай қизи Юлдузга жуда қаттиқўллик қилганлигини, оқибатда у жонига қасд қилганлигини, ўз қилмишдан чин кўнгилдан пушаймонда эканлигини билдирди...

Амниятчи қарорига кўра фуқаро Санамгул Сафаровага нисбатан кўзғатилган жиноят иши тугатилиб, унга нисбатан қамоқ тарздаги эҳтиёт чораси бекор қилинди...

3. Лоқайдлик

Воқеа тафсилоти ҳар қандай инсон қалбини ларзага келтиради. Юлдуз ва унинг акаларига онасидан жудо бўлиш тақдир азалда битилган экан. Бунда уларнинг нима гуноҳи бор? Бир оилага бош, етимларга она бўлиш насиб этган экан, Сафаргул кўнгли кемтик болаларни иссиқ бағрига босиб, бошини силаса бўлмасмиди? Она меҳрига тўёлмай қолган гўдаклар унинг ардоғига жавобан, улғайган бошларига кўтаришмасмиди? Санамгул болалар танига, қалбига озор бераётганда хаёлан бўлса-да, буларни уйлаб кўрмидимики? Ана шу каби қийноқли саволлар гирдобда қолган инсон дилига ва тилига одил жавоб келадими: «Оллоҳ ҳаммасини кўргувчидир ва билгувчидир. Яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам жавобсиз қолмас».

Азиз газетхон! Шу ўринда яна бир мулоҳаза. Ўғай онанинг Юлдузга кўрсатаётган зугумлари ҳақида унинг ҳами, дугоналари ҳам, ўқигувчиси ҳам билишган. Лекин, негадир улар ҳам лоқайд бўлишган. Агар

бамаслаҳат, Юлдузнинг отасини мактабга секингина чақириб, ётиги билан тушунтиришганда, бугун Юлдуз Амонова ҳаёт бўлармиди, балки?

Олам-олам орзулар оғушида аъло ўқиб, дугоналари, тенгдошлари сингари яхши инсон бўлишга интилаётган Юлдузнинг орзулари ҳам, ҳаёти ҳам жуда эрта сўнди. Бунга отанинг ишонувчанлиги, лоқайдлиги ва бир зугумкор ўғай она сабабчи бўлди. Санамгул Сафарова «ўғай она» деб аташга ҳам арзиймайди. Ахир тақдир азалда кимнингдир пешонасига етимлик, кимнингдир манглайига ана шу кўнгли кемтик, етим-есир болалар бошини силаш, улар билан ҳаётини давом эттириш битилган. Бобо-ю могола-нимиздан эшитганимиз бор, етим болалар улғайиб, ўғай ота ёки оналарини ўзлариникиданда юз чандон улуглашган...

4. Зўғуллик қилган эъзоз топади

Мен икки оилани биламан. Бири Ғиждувон туманидаги Ғишти қишлоғилик Носировлар оиласи. Турсунпўлат Носиров хотини Хурсанд янга олиб, икки ўғил — 5 ёшли Тошпўлат, 3 ёшли Толиб ва 1,5 ёшлиқ қизалоқ Гўлнара билан қолади.

Оилада жуда қийин вазият юзага келганда, Турсунпўлат ишласинми, ёш қолган болаларга қарасинми? Унга опалари ва қўни-қўшини, қаринодош уруғ ҳамлард бўлишиди, болаларига қарашлиди. Бирок, бу вақтинчалик эди. Қаринодош уруғ маслаҳатлашиб, уни уйлантириш ҳақида бош қотиришди.

Болаларга қиз-қуллоқ бўладиган, меҳрибон бир аёл зарур эди хонадонга. Бирови уни деса, бирови бошни маъқуллади. Бир кун Турсунпўлатнинг поччаси, ёши улғурроқ, қўни қўрган Хусан бобо уч-тўрт кишлоқ олашиб, бир даврада қадрдонлари билан гурунлашиб қолди. Бир бева аёл бор экан, ёшроқ. Узоқ йиллар кўрма яшаса-да эридан фарзанд қўрмабди. Бирок, касалманд эрини парваришлаб, бошқа турмуш қуриш, фарзанд кўришни хаёлига ҳам келтирибмабди. Эри оламдан ўтгач, 5 йил ёлғиз, укасининг рўзғорида кун ке-

чирибди. Ўзи ақлли, меҳнаткаш, мулоҳазали аёл экан.

Поччаси у ҳақда Турсунпўлатга айтиб, уни кўндирибди. Поччаси ўша қадрдонлари билан аёлнинг укасиникига совчиликка борибди. Уч-тўрт мартадан сўнг, охири тул қолган аёлнинг розилигини олишди. Ниҳоят кичкина марака қилишиб, Муяссар янгани Турсунпўлатнинг хонадонига келтиришибди.

Муяссар янга фарзанд кўрмаган бўлса-да, етимларнинг бошини силаб, уларга чин дилдан меҳр кўрсатибди. Вақт ўтиб, унга Оллоҳнинг раҳми келиб, бир қиз кўрибди ва исмини Мақсад қўйибди. Шундан сўнг оилада фарзандлар қўпайиб, уларнинг сони ўнгага етибди.

Болалар улғайгунча Муяссар янги рўзғорнинг ўтидан кириб, сувидан чикди. Кун оша хамиру кири, меҳмони билсёр эди. Оилада аввало эрига хурмат, қаринодош-уруғ, қўни-қўшинига ширин тилли бу аёл болаларини «ўғай ёки ўзимники»га ажратмай, меҳр билан катта қилди. Уғилларини касб-корли қилиб, уйлантириб, қизларини иззат-икром билан турмушга узатиб, бир этак неварали бўлди...

Уч-тўрт йил аввал Турсунпўлат амаки 90 ёшда, Муяссар буви 80 ёшда бандаликини бажо келтиришди. Турсунпўлат амаки оёқда юриб, ётиб қолмади. Амма Муяссар буви инсулть билан оғриди. Ётиқли қасалга ҳам, уни парваришлаётган одамларга ҳам азоб. Бирок, Муяссар бувининг энг оғир кунларида унга ўзи туққан болаларидан кўра, кундошидан қолган фарзандлари кўпроқ меҳрибонлик қилишди. Гулнара қизи рўзғори тўкин-сочин, ўзини ва тинч эмасми, оилаб ётиб қолди, унинг акасига парвона бўлди. Толибжоннинг хотини Фароғат беъмори кунора чўмилтирди, кир-чирини ювди. Ўғиллари деярли ҳар кун янги-янги докторлар олиб келиб, кўрсатишди. Эзининг иссиқ кунлари ўғиллари онасини боғидаги салқин жойга, соя-салқин чиройли жойларга озорлантирмай кўтариб олиб боришди.

Муяссар буви ҳам уларни улғулганча дуо қилди. Оллоҳдан уларга узоқ умр, रिзки улғ, фарзанди солик тилади.

5. Ўғай дедлаямиз Сизни, онажон!

Тилга олганимиз икки оиладан яна бири Ғиждувон тумани «Пахта-обод» жамоа хўжалиги «Аэртон» қишлоғилик Холик Душановлар оиласидир.

Холик ака 40 ёшида хотини Норбибишдан жудо бўлди. Аёл сурункали бетоб эди. Тез-тез даволаниб келар, бироз оёққа туриб уй ишларига унарди-ю, тезда толиқарди. Кейинги пайтлар соғлиги жуда панд берди. Норбибиш ётиб қолди. Бундай пайтларда Норбибишга энг яқин дугонаси Зайнаб кўп ҳамлард бўлар, кўнглини кўтарар, ишларига ёрдамлашар, болаларига меҳр кўрсатар эди. Лекин бечора Зайнаб онанинг турмуш ўртоғи пешонасига сигмаган, боз устига бирорта «тироқ» ҳам кўрмаган эди ундан. Раҳматли эрининг руҳини хўрмаглаб, бошқа эрини хавас ҳам қилмади.

Норбибишнинг ҳоли ўзига аён, «бу сафар докторлар ёрдам беришолмайдиганча ўхшайди», дея ўғайларкан, касалхонага кетишдан олдин ўртанчиси Бахтиёрга айтибди, дугонасини хузурга чорлади. Болалари — уч ўғли, уч қизининг бошларини силаб, ўғли, бағрига бир-бир босди. Ўпкаси тўлиб келса-да, кўздан нам чикармади, иродасини каттиқ тутди. Зайнаб ҳам буни зимдан кузатаркан, юраги алланечук бўлиб, йиғлагиси келди. Норбибиш болаларини хонадан чиқариб, дугонасига эшикни ёптирди, эрини бир ишга юбориб, чалғитди. Кейин секингина Зайнабни имлади ёнига. Қўллари билан қўлини ушлаб, бир қўлини унинг елкасига қўйди: «Қиёматли дугонам, оламсан, синглимсан. Энди бу оламдан кетишимга оз қолди. Болаларимни, эримни сенга топширдим. Уларнинг ҳаётини соғлигини сендан ўзга аёлга ишонолмайман. Биламан, эринг руҳини уйлaysан. Бирок, олти иш ва бир эркинлик ҳаётини обод қилишга жазм қилсан, улар ҳам сендан хурсанд бўлишад. Менинг тилагим шу. Кўзим орқада кетмасин. Оёғимни чўзиб, осонгина жон таслим қилай, дугонажон, йўқ дема!»

Зайнаб Норбибишнинг хиралашиб қолган нурсиз юзларига боқиб, бир зумгина иккаласининг ёшлиги, Норбибишнинг гўзал чеҳрасини эслади. «Э, вох, тақдир!» Зайнаб секин хўрсинди. Дугонасининг елкасига қўлини қўйиб, сочларини силади:

«Дугонажон, болаларинг, эринг ўзингга насиб қилсин! Уларнинг қамолини, яхши кўнларини бирга кўрмаси. Сен албатта тузаласан!», дея бағрига босди.

Аmmo, бир ҳафта ўтар-ўтмас Норбибишнинг жасадини касалхонадан олиб қайтишди. Болалар зор қақшад. У кенжа қизчаси Гулнара оини бағрига босганча фарёд чекарди.

Маросимлари ўтди. Норбибиш ўз васиятида эрига фақат Зайнабга уйланышига розилик берган экан.

Холик ака васиятга амал қилди. Шунча йил ўтиб, эри вафотидан сўнг Зайнабнинг турмуш қурганига ҳамма ҳайрон эди... Йиллар ўтди. Буни Зайнаб катта ўғли Шокирининг никоҳ тўйида сўз берганларидан кўз ёш тўқканча айтиди: «Норбибиш, мана васиятнинг бажариб, сенинг ўрнингда туриб, сенинг номингдан болаларингни, ҳа, келинимиз ва ўғлимизни табриклайман...

У йиғлаб, келини ва ўғли Шокирининг пешонасидан ўпиб, уларга бахт тилади.

Хуллас Зайнаб хола бирин-кетин дугонасидан қолган 6 фарзандни соғу саломат улғайтирди, ўқитди, уйлантирди, турмушга берди. Бугун улар Зайнаб буви ва Душан бобони эъзозлашпти. «Эъзоз қилган, эъзоз топади», дея бежиз айтишмаган экан болаларимиз. Ана шундай она-ю фарзандларини «ўғай она», «ўғай ўғил» ёки «ўғай қиз» деб бўладими? Асло!

Алиакбар ПЎЛАТОВ,
Когон шаҳар
прокуратураси терговчи,
Лолахон МАНСУРОВА,
журналист

UZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот»...

18.00, 23.10 Т/с «Турмуш чорраҳаларида». 18.55 «Худудлар ҳаёти». 19.15 «Оҳанглр оғушида»...

16-ОКТАБР Seshanba

9.55 «Ақдоллар ҳазинаси». 10.00, 13.00, 16.00 «ДАВР». 10.10 «Чемпион сирлари»...

21.55 Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 15 йиллига: «Комусим!» 23.50 - 23.55 «Таскин».

SPORT

7.00 «Бодрое утро». 8.00, 18.30 «Хабарлар» (рус. тилида) 8.20 М/ф...

TOSHKENT

Телеомошабинлар диктанга! Профилактика муносабати билан Сешанба 16 октябр куни «Toshkent» телерадиоканали ўз кўрсатувиини соат 17.50 дан бошлайди.

04.00 «Доброе утро». 08.00, 11.00, 14.00 Новости 08.05 «Доброе утро»...

18.00, 23.10 Т/с «Тайны следствия». 08.50 Т/с «Держи меня крепче».

21.45 «Сегодня». 09.20 «Чистосердечное признание». 09.55 Т/с «Врачебная тайна».

06.00 Т/с «Мантикоры». (США). 06.30 Т/с «Байки из склепа», 42 с.

07.00 Т/с «Лиззи Магауайер», 2 с. 07.45 М/ф «Веселая карусель».

РОССИЯ

04.00 «Доброе утро, Россия!» 07.00 Д/ф «Проклятые кланы Олос».

05.00 «Сегодня утром». 08.05 «Наше все!».

04.45 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».

07.00 Победносный голос. 07.30 М/ф.

07.00 Т/с «Лиззи Магауайер», 2 с. 07.45 М/ф «Веселая карусель».

UZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот»...

18.50 «Рангин дунё». 19.10 «Оҳанглр оғушида». 19.20 «Сизинг адвокатингиз»...

17-ОКТАБР Chorshanba

8.00, 18.00 «Давринг болиси». 8.10 «Сехрли эртак». Фильм-эртак.

19.00, 22.00 «ДАВР». 20.05 «Муслик лаза». 20.10 «СПОРТЛОТ».

SPORT

7.00 «Бодрое утро». 8.00, 18.30 «Хабарлар» (рус. тилида) 8.20 М/ф...

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби. 7.30 Салом, Тошкент! 8.30, 9.30, 10.20, 11.05, 12.45 «Анонс»...

04.00 «Доброе утро». 08.00, 11.00, 14.00 Новости 08.05 «Доброе утро»...

07.55 Т/с «Тайны следствия». 08.50 Т/с «Держи меня крепче».

09.20 «Комната отдыха». 09.55 Т/с «Врачебная тайна».

06.00 Т/с «Мантикоры». (США). 06.30 Т/с «Байки из склепа», 43 с.

07.00 Т/с «Лиззи Магауайер», 2 с. 07.45 М/ф «Веселая карусель».

РОССИЯ

04.00 «Доброе утро, Россия!» 07.00 Д/ф «Последняя тайна Кар».

05.00 «Сегодня утром». 08.05 «Наше все!».

04.45 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».

07.00 Победносный голос. 07.30 М/ф.

07.00 Т/с «Лиззи Магауайер», 2 с. 07.45 М/ф «Веселая карусель».

ЎЗБЕКISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35, 9.35, 11.10, 13.50, 14.15, 17.10, 18.50, 20.00, 21.35 ТВ анонс.
8.40, 13.55 «Олтин мерос»
8.50 «Олам ва одам» дастури: «Япониянинг янги табияти»
«Болалар сайраси»:
9.15 М/с «Мушук ва сичкон саргузаштлари»
9.40 «Юртим бўйлаб» дастури: «Самарқанд»
9.50 «Рагин дунё»
10.10 «Талимга эътибор - келажакка эътибор»
10.30 «Табаркур замин»
10.50 «Сизнинг адвокатингиз»
10.55, 20.05 «ТВ шифкор»
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот»
11.15 Б/ф «Сени излаб»
11.50 «Ахборот (рус тилида)»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастури
13.00, 22.10 Т/с «Кунгил ришаси»
14.20 «Муқаддас кадамжолар». Шохизинда
15.00 Жаҳон мусикаси эланинидан. П.И. Чайковский. «Евгений Онегин». 2-қисм.
16.10 «Хабт манзаралари»
16.20 «Одамлардан бири».

16.40 «Имиконият».
17.15 «Шифкор қабулида».
«Болалар сайраси»:
17.40 «Эрталаб яхшилик етаклари».
17.55, 20.50 «Минг бир ривоят».
18.00, 23.15 Т/с «Турмуш чорраҳаларида»
18.55 «Бир жиноят изидан»
19.15 «Окянлар орғушида»
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.10 Т/с «Аччиқ ёлгон»
21.40 «Бокий Самарқанд»
23.05 «Қўшиғимсан, муҳаббат»
00.05-00.10 Тунги наволар.
«Uzbekistan».
00.10 Курсатувлар дастури.
00.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Аёз калма»
00.30 «Бокий Самарқанд»
01.00 «Ахборот» (рус)
01.30, 04.35 «Олтин мерос»
01.40 «Янги кун»
02.30 «Назм ва наво»
02.55, 04.30 ТВ анонс.
03.00 «Ахборот» (инглиз)
03.10 «Муқаддас кадамжолар». Шохизинда
03.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Самарқанд»
04.00 «Ахборот»
04.45 «Минг бир ривоят»
05.00 Т/с «Турмуш чорраҳаларида»
05.40-05.55 Тонги наволар.

18-ОКТАБР Payshanba

6.55 Дастируни очишлиши.
7.00 «ЯНГИ ТОНГ».
8.00, 18.00 «Давринг боласи»
8.10 «Кувон сехгарлик». Фильм-эртак.
9.20 «Истикбол тиллолари»
9.30, 19.30 Т/с «Айро тақдирлар»
9.55 «Аҳдоллар хазинаси»
10.00, 13.00, 16.00 «ДАВР».
10.10 «Автопатруль»
10.30 «ВАТАНГАРВАР»
11.00 «Кунин ижроси»
11.40, 21.35 «SMS-мусика»
12.00, 22.50 Т/с «Канкуз»
12.55 «Тошкент - 2007 йилда ислом маданияти пойтахти»
13.10 «Афсона ва ҳақиқат»
14.00, 20.50 Т/с «Ишқомли уй»
14.40 «Тасвир ва таассурот». Р.Сантти.
15.00 «ЯНГИ КУН»
15.50, 22.30 «Мулки мумтоз»
16.10 Т/с «Пуаро»
17.00 «Муъжизавий дунё»
17.50 «Ватаним»
17.55 «Улугъ неъмат»
18.10 М/с «Кувонқ дўмбоқчалари»
18.20 «Ижтимоий химоя йиллиги бағиш»

ланиди: «Муруват».
18.30 «Ешлик наволари».
18.50 «Бу аыз Ватан - барчамизаники!»
18.55 «Телетуҳфа»
19.00, 22.00 «ДАВР»
20.05 «Мусикий лаъза»
20.10 «KINOMANIYA»
20.40 «Yoshlar» анкетаси.
20.45 «Эълонлар»
21.55 Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 15 йиллигига: «Комусим!»

ри».
18.30, 21.30 «Пойтахт».
19.50 «Иқтисод - ревью»/рус/.
20.00, 22.30 «Пойтахт»/рус/.
20.20 Д/ф «Как это работает?» 2-қисм.
20.50 «Иқтидор»/рус/.
21.00 «Жозиба»
22.10 Teffilm «Ўзбек таомлари»
22.45 «Кино SMS со звездами»
22.50-00.15 Кино: «Дочь Махараджи».

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби.
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.40, 10.40, 12.35, 18.45, 21.25 «Анонс»
8.35, 18.50 Т/с «Эгизаклар»
9.05, 18.05, 21.50 «Телекурьер-маркет»
9.25, 19.20 «ТВ юрист»
9.30 «Хор жамоасининг концерти»
9.55 «Истикбол»
9.55, 18.25 «Биласизми?»
10.00, 19.25 «Мусика SMS»
10.25, 21.45 «Уларим»
10.30 «Интервью»
10.45 М/ф «Большое путешествие»
12.00 «Туризм ҳақида»/рус/.
12.30, 20.15 «ТВ юрист»/рус/.
12.40 - 14.10 Кино: «Дочь Махараджи».

SPORT

7.00 «Бодрое утро»
8.00, 18.30 «Хабарлар» (рус тилида)
8.20 Мультифилм.
8.30 «Малахов +»
9.30 «Детективы»
10.00, 21.30 «Хабарлар» (узб тилида)
10.20 «Такбир чиғилари»
10.40 Гандбол. Мустақиллик кубоги
11.20 - 12.00 Настольный теннис. Кубок мира.

18.00 «Мир детского спорта»
18.15 «Мусикий тайм»
18.50 «Жасорат»
19.00 «Иқтидор»
19.45 «Шарҳ «аққуларшари»»
20.00 «На пути к сердцу». Серилал.
20.50 «Стенка на стенку»
21.50 Детективный серилал: «Мегра и ночь на перекрестке»
23.20 Футбол. Евро 2008 саралаш.
00.55 «Тунгиз осуда бўлини!»

04.00 «Доброе утро»
08.00, 11.00, 16.00 Новости
08.05 «Доброе утро»
08.30 «Малахов +»
09.30 «Контрольная закупка»
10.00 Серилал «Агент национальной безопасности»
11.10 «Модный приговор»
12.25 «Детективы»
13.00 Прямая линия с Президентом Российской Федерации В.В. Путиным
16.20 «Федеральный судья»
17.15 «Пусть говорят»
18.05 Серилал «Татьянин день»
19.55 Серилал «След»
20.00 «Время»
20.30 Серилал «Танкер «Танго»»
21.30 «Человек и закон»
22.25 «Фабрика звезд»
23.20 Ночные новости
23.25 «Судите сами»
00.20 «Доброе утро»
01.20, 02.30 Х/ф «Малыш-карамушт 2»
02.00 «Время»

07.55 Т/с «Тайны следствия»
08.50 Т/с «Держи меня крепче»
09.45 «Вести. Дежурная часть»
10.00, 16.00, 19.00 «Вести»
10.30, 18.40 «Местное время»
11.00 Прямая линия с Президентом Российской Федерации В.В. Путиным.
14.00 Телеканал «Бибигон»
14.30 «Суд идет»
15.30 «Кулагин и партнеры»
16.20 «Местное время. Вести - Московская область»
16.40 Т/с «Ангел-хранитель»
17.40 Т/с «Тайны следствия»
19.45 «Спокойной ночи, малыши!»
19.55 Т/с «Дело шестое»
21.55 Т/с «В круге первом»
22.55 «Вести +»
23.15 Т/с «Держи меня крепче»
00.10 Х/ф «Собачий полдень»
02.45 «Дорожная патруль»
02.55 Т/с «Дивный Бедфорд»
03.40 «Вести. Дежурная часть»

04.45 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич»
05.30, 12.30, 18.00 Такси.
05.55 «Глобальные новости»
06.00, 07.30 Утро
09.00, 17.00, 19.00 Т/с «Счастливы вместе»
10.00 М/с «Губка Боб Квадратные штаны»
10.30 М/с «Ракетная мощь»
11.00 М/с «Эй, Арнольд»
11.30 М/с «Настоящие монстры»
12.00 М/с «Котопес»
13.00, 13.30 Т/с «Саша+Маша»
14.00, 20.00 «Дом 2. Мечты сбываются»
15.00 Комедия «Потому что я так хочу» (США)
18.30 Москва: инструкция по применению.

21.00 Комедия «Дорогая Клаудия» (Австралия)
22.55 «Дом 2. После заката»
23.25 Секс с А. Чеховой.
00.00 Наши песни.
00.10 Д/ф «Необъяснимо, но факт»
01.05 Мелодрама «Женский роман» (Чехия)
02.55 «Дом 2. Зимовка»
03.50 «Маши-шоу»

07.00 Т/с «Лиззи Магуайер» 2 с.
07.45 М/ф «Веселая карусель»
07.55, 15.00 «Смешарики»
08.00, 18.00, 00.00 Т/с «Моя прекрасная няня»
08.30, 20.00, 00.30 Т/с «Планы дочке»
09.00, 21.00 Т/с «Кадетство»
10.00, 20.30, 01.00 Истории в деталях
10.30, 19.00 Т/с «Танцы под звездами»
11.30 Т/с «Все смешалось в доме»
12.30 Т/с «Безумный свидетель» 2 с.
13.30 «Детали»
14.30 «Экстремальная команда»
15.05 «Люди в черном»
15.30 «Приключения Джеки Чана»
16.00 «Легенда о Тарзане»
16.30 «Чародейки»
17.00 Т/с «Джинн дома»
17.30 «Галилео»
22.00 Х/ф «Беспредель в средней школе» (США)
23.45 6 кадров
01.30 «Кино в деталях» С.Ф. Бондарчук.
02.30 Т/с «Штир»
02.45 «Кино»
04.00 Т/с «Миссия исковендиана»
05.20 Т/с «Секретные агенты»
05.45 Музыка.

ЎЗБЕКISTON
5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35, 10.30, 11.10, 13.50, 14.15, 15.55, 17.10, 20.00, 21.35, 22.55 ТВ анонс.
8.40, 13.55, 17.15 «Олтин мерос»
8.50 «Олам ва одам» дастури: «Япониянинг янги табияти»
«Болалар сайраси»:
9.15 1. В/ф «Умидбахш кун»
2. М/с «Мушук ва сичкон саргузаштлари»
10.35 «Бир жиноят изидан»
10.55, 20.05 «ТВ шифкор»
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот»
11.15, 20.10 Т/с «Аччиқ ёлгон»
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Зардулар»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастури
12.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция»
15.10 «Бокий Самарқанд»
15.40 «Шарк тароналари»
16.00 «Қишлоқ ҳаёти»
16.20 «Меҳр қўла» Хатларга шарҳ
16.40 «Мадрид мактаби»
17.20 2007 йил - Ижтимоий химоя йили. «Саломатлик дастури»
«Болалар сайраси»:
17.40 «Эрталаб - яхшилик етаклари».

07.55 «Мусылман»
08.05 Т/с «Тайны следствия»
09.05 Т/с «Держи меня крепче»
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Вести»
10.30, 12.40, 18.40 «Местное время. Вести - Москва»
10.50 «Властелин умов»
11.20 «Игра воображения»
11.50 М/ф «В некотором царстве»
13.10 Т/с «Своя команда»
13.30 Т/с «Мачеха»
14.30 «Суд идет»
15.30 «Кулагин и партнеры»
16.20 «Местное время. Вести - Московская область»
16.40 Т/с «Ангел-хранитель»
17.40 Т/с «Тайны следствия»
19.15 «Пятая студия»
19.50 «Спокойной ночи, малыши!»
20.00 «Аншла и Компания»
22.00 Детектив «Мужчины не плачут»
00.00 Боевик «Настоящая Мак-Кой» (США)
02.05 «Дорожная патруль»
02.25 «Горячая десятка»
03.20 Т/с «Дивный Бедфорд»
04.05 Канал «Евроньюс»
05.00 «Сегодня утром»
08.05 «Наше все!»
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 «Сегодня»
09.20 «Лихие 90-е».

09.55 Т/с «Врачебная тайна»
12.25 Т/с «Час Волкова»
13.30 Т/с «Платина»
14.30 «Спасатели, Обзаор»
15.30 Т/с «Опера. Хроника убийного отдела»
17.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзаор»
18.40 «Следствие вели...»
19.35 «Чрезвычайное происшествие. Расследование»
19.55 «Ты - суперстар»
21.55 Боевик «Батмен: Начало»
00.40 Х/ф «Кости» (США)
02.40 Т/с «Опера. Хроника убийного отдела»
04.10 Т/с «Центр Вселенной»
04.30 М/с «Богатенький Ричи 4».

20.10 «СПОРТЛОТО»
20.20 «SMS-мусика»
20.40 «Yoshlar» анкетаси.
20.45 «Эълонлар»
21.35 «Ижтимоий химоя йиллиги: «Ёш ошларлар» давлат хромиясида»
21.55 Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 15 йиллигига: «Комусим!»
23.50 - 23.55 «Таскин».

18.30, 21.30 «Пойтахт»
19.50 «Саломат бўлинг»
20.00, 22.30 «Пойтахт»/рус/.
20.20 Д/ф «Как это работает?» 3-қисм.
20.50 «Репортаж»/рус/.
21.00 «Жозиба»
22.10 «Майфрат фидойилари»
22.45 «Кино SMS со звездами»
22.50-00.15 Кино: «Дочь Махараджи» 3-қисм.

РОССИЯ
04.00 «Доброе утро, Россия!»
07.00 «Мой серебряный шар. Савелий Крамаров».

05.00 «Сегодня утром»
08.05 «Наше все!»
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 «Сегодня»
09.20 «Лихие 90-е».

04.45 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич»
05.30, 12.30, 18.00 Такси.
05.55 «Глобальные новости»
06.00, 07.30 Утро
09.00, 17.00 Т/с «Счастливы вместе»
10.00 М/с «Губка Боб Квадратные штаны»
10.30 М/с «Ракетная мощь»
11.00 М/с «Эй, Арнольд»
11.30 М/с «Ох уж эти детки!» 1 с.
12.00 М/с «Котопес» 21 с.
13.00 «Кулининый дозор»
13.30 Т/с «Саша+Маша»
14.00, 20.00 «Дом 2. Мечты сбываются».

15.00 Мелодрама «Дорогая Клаудия» (Австралия)
18.30 Москва: инструкция по применению
19.00 «Интуиция»
21.00 «Комеди Клаб»
22.00 «Наша Russia»
22.25 «Смех без правил»
23.30 Секс с А. Чеховой.
00.00 «Дом 2. После заката»
00.30 Наши песни.
00.40 Д/ф «Необъяснимо, но факт»
01.40 Боевик «Закусочная на колесах» (Гонконг)
03.40 «Дом 2. Зимовка»
04.35 Т/с «Плохие девочки»
05.20 «Маши-шоу»

07.00 Т/с «Лиззи Магуайер» 2 с.
07.45 М/ф «Веселая карусель»
07.55, 15.00 «Смешарики»
08.00, 18.00 Т/с «Моя прекрасная няня»
08.30, 20.00 Т/с «Планы дочке»
09.00, 21.00 Т/с «Кадетство»
10.00, 20.30 Истории в деталях
10.30, 19.00 Т/с «Танцы под звездами»
11.30 Т/с «Все смешалось в доме»
13.30 «Кино в деталях» С.Ф. Бондарчук.
14.30 «Экстремальная команда»
15.05 «Люди в черном»
15.30 «Приключения Джеки Чана»
16.00 «Легенда о Тарзане»
16.30 «Чародейки»
17.00 Т/с «Джинн дома»
17.30 «Галилео»
22.00 Х/ф «Питер FM»
23.50 6 кадров
00.00 «Звонки»
01.00 «Человек года. GQ 2007»
02.10 Х/ф «Медвед»
04.00 Т/с «Наследство» (США)
05.30 Кино в деталях.

UZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот»...

21.00 «Ахборот». 21.40 «Бир ўлка-ки» 2-қисм. 22.00 «Қўшимчаси, муҳаббат»...

20-OCTABR

Shanba

12.55 «Тошкент - 2007 йилда ислом маданияти пойтахти» 13.10 «Арсона ва ҳақиқат» 14.00 Т/с «Ишқимли уй»...

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!» 8.30, 9.30, 11.05, 11.35, 18.45, 19.55, 21.25, 21.45 «Анонс»...

SPORT

7.30 «Хабарлар» (узб. тилида) 7.50 «Бодро утрос» 8.50 «Хабарлар» (рус тилида) 9.10 М/ф...

05.00, 09.00, 11.00 Новости 05.25 «Гени и злодеи» 05.55 Х/ф «Убить шакала» 07.20 «Играть, гармонь любимая!»...

07.00, 10.00, 13.00, 19.00 «Вести» 07.10, 10.10, 13.20 «Местное время» 07.20 «Военная программа»...

08.20 «Суббота» 08.20 «Вокруг света» 10.20 «Формула власти» 10.25 «Жизнь в Галлии»...

14.00 Мелодрама «За мной последний танец» (США) 16.25 Т/с «Саша+Маша» 17.00 Ребенок-робот-2...

7.00 Удачное утро. 7.50 Музыка на ДТВ. 8.05 «Шоу российских рекордов» с Владимиром Турчинским...

07.00 Х/ф «Спасая Эмили». (США) 08.30 М/ф «Бременские музыканты» 08.55 «Спорт Литтл»...

04.55 Х/ф «Подвиг разведчика» 06.20 М/ф «Сказки Баженова» 06.30 «Саша+Маша» 07.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 «Сегодня»...

06.00 М/с «Эй, Арнольд». 07.15 М/с «Братцы». 07.40 Наши песни. 08.05, 20.00 «Дом 2. Мечты сбываются»...

07.00 М/ф «Черепашки-ниндзя». 08.30 М/ф «Мурашки». 11.00 Х/ф «Вокзал для двоих» 13.00 «Упс!»...

UZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35, 14.40, 20.05, 21.45 ТВ анонс...

21.00 «Ахборот». 21.40 «Бир ўлка-ки» 2-қисм. 22.00 «Қўшимчаси, муҳаббат» 22.10 «КиноТеатр»...

21-OCTABR

Yakshanba

12.55 «Тошкент - 2007 йилда ислом маданияти пойтахти» 13.10 «Арсона ва ҳақиқат» 14.00 Т/с «Ишқимли уй»...

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!» 8.30, 9.30, 10.15, 12.35, 16.55, 19.55, 21.25 «Анонс»...

SPORT

7.30 «Хабарлар» (узб. тилида) 7.50 «Бодро утрос» 8.50 «Хабарлар» (рус тилида) 9.10 «Рақибингиз гроссмейстер»...

05.00, 09.00, 11.00 Новости 05.20 Искатели. «Завещание миллионера» 06.00 Х/ф «Выкуп»...

07.10, 13.20 «Местное время» 07.20 «Диалог о животных» 07.55 «Вся Россия» 08.05 «Смехоланорема»...

06.00 М/с «Эй, Арнольд». 88 и 89 с. 06.50 М/с «Братцы». 4 с. 07.15 Спид. Скорая помощь...

07.00 М/ф «Кулинарный поединок». 11.30 Т/с «Саша+Маша». 12.35 Мелодрама «За мной последний танец» (США)...

7.00 Удачное утро. 7.50 Музыка на ДТВ. 8.05 Шоу рекордов Гиннеса. 8.55 Тысяча мелочей. 9.25-10.45 М/ф...

07.00 Х/ф «Рожденный защитницей» (Китай - Гонконг). 08.30 М/ф «Серый Волк & Красная Шапка»...

05.55 М/ф «Дикий мир». 06.40 «Дикий мир». 07.00, 09.00, 12.00, 15.00 «Сегодня»...

06.00 М/с «Эй, Арнольд». 88 и 89 с. 06.50 М/с «Братцы». 4 с. 07.15 Спид. Скорая помощь...

07.00 М/ф «Кулинарный поединок». 11.30 Т/с «Саша+Маша». 12.35 Мелодрама «За мной последний танец» (США)...

RUSSIA

04.50 Х/ф «Валентин и Валентина». 06.30 «Сельский час». 07.00, 10.00, 13.00 «Вести»...

(Давоми. Бошланиш ўтган сонда).

Аслида, уларнинг танишиб қолишлари ҳам қизиқ бўлганди.

Ушанда Санжараҳолига хизмат кўрсатиш ширкатига навбатчи эди. Алламаҳалла телефон жиринглаб, аёл кишининг ваҳимали товуши эшитилди.

«Болалар боғчаси» ётоқхонасидаги волопровод қувури ёрилиб сув тошиб кетган эмиш.

Санжар «яхши, мен дафтарга ёзиб қўйман, эрталаб борамиз» деб гушакини қўймоқчи бўлганди, аёл кишининг йиғламсираб «виждонсиз одам экансиз» деган гапини эшитиб, жаҳди чиқиб кетди. «Мен сен оймичага виждонни кўрсатиб қўйман» деб, ўша «богча опа»ни бир сўкиб келиш мақсадида, асбоблари солинган халтасини кўтариб боғчага борди.

«Боғча опа» 20-22 ёшлардаги, ниначидек нозиккина қиз экан. Санжар қараса, қоровул чол иккови ҳамма ўрин-кўришларини, хали ўйинчоқларни йиғиштириб уёқдан-бўёққа югуриб юришибди.

Бир кўнгли «эртага шерикларим билан келарман» деб қайтиб кетмоқчи ҳам бўлди-ю, ўша қизнинг кўзларида умид учқунни йилтираб кетганини сезиб орқасига қайтди. Тонг оқаргунча уннаб ёрилган, қувурни аранг тўхтатишди. Боғчанинг волопровод қувурлари аллақачон эскириб, занглаб кетган экан. Бир тешигини ёпса, бошқа ёғидан тошиб чиқали.

Кузнинг изғиринли кўнгли эди ушанда. Сув совуқ. Қўл тезгизанг, узиб олгудек.

Санжар ўша кунни совқотиб, ўлгудек чарчаб боғча қоровулининг хонасида ухлаб қолибди. Эрталаб кечаги қиз чой дамлаб киргандагина уйғонди. Печене, сариёғ билан сийлади. Анчага гаплашиб ўтиришди. «Кечаги гапимдан хафа бўлмадингизми?» деб уэр сўради. Шу кунни боғча мунасири ҳам унга алоҳида ташаккур билдирди. Санжар шериклари билан келиб, икки кун ичида қувурларни тазмирлаб кетишди.

Қарабизки, ўша «боғча опа» — Зулумор билан кўришиб турадиган бўлиб қолди. Бундан тинчиб-тинчимас опаси ҳам аллақачон хабар топибди. Қўймади. «Қарда тураркан? Уйини айт. Совчиликка борамиз» деб туриб олди. Санжар шундоқ қизни алдашдан, ўз ўтмишини уялди. Қаршилик кўрсатди. «У қиз ким, мен кимман?» деди. Бўлмади. Опаси ба-рибир қизниқига борди.

Зулумор онаси эрта вафот этиб кетган, кекса, касалманд отаси ва иккита синглиси билан яшайдиган оиланинг тўнғичи экан.

Дунёнинг ишларини қарангки, девонанинг ишини худо қўллабди деганларидек, Санжар билан Зулуморнинг юлдузлари юлдузларига тўғри келиб қолди-ми, ҳайтовур кўз очиб-юмгунча тўй ҳам бўлиб-кетди.

Санжарга на тўй, на бошқа нарса татиди. Унинг дарди ичида, тили қисқингидан эзиллиб-сиқилди юрарди. Бир кунни бўлмади. Ерилди. Ўша кунни хиёл ширкайф эди.

— Шунақа, шунақа... мен қамалганман, — деб юборганини ўзи ҳам сезмай қолди.

Зулумор «ҳақиқатан ҳам виждонсиз одам экансиз, мени аллақачон деб юз ўтириб чиқиб кетса керак, деб ўйлаганди, у индамиди. Ёшланган кўзларини яшириб, «биламан» деб шивирлаб қўйди, холос...

Санжар бўлса ҳайкалдак қотди — қолди. Бу ниначидеккина нозик қизнинг филдек сабр-бардошига, гуддек нозик юрагидиға тоғдек қўдратидан ҳайратга тушди...

Шундан кейин, бу мавзуга

бошқа қайтишмади. Ёпигидиқ қозон ёпигидиғича қолди. Ўша йили ўғилчаллик бўлишди. Қувончлари чексиз эди. Каталакдеккина хоналари ёришиб кетгандек, туриш-турмушига «маза-матра киргандек, шу пайтгача ўзи англаб етмаган қандайдир маъно ва мазмун касб эта бошлагандек туюлди

«ҚОЛҚОН ТЕВАРАТТИДАТИ РАҚС»

унга. ... Ва яна бир бор қасам ичди. Бундан кейин ўтмишидан юз ўтиришга, ўша номақўлчиликларни такрорламасликка, бундан кейинги бутун ҳаётини ана шу муноси аёлга ва ўғилчасига бағишлашга ўз-ўзига сўз берди.

Мана энди бўлса, ўша сўзидан кечиб, ўша қасамини бузиб, яна Боситхоннинг ёнига кетяпти. Бормаса бўлардику, дерсиз? Йўқ, бўлмади. Бунинг сабабини эса Санжар биларди. Зеро, у шу кўнларгача етиб келган, ўша мулҳиш ва кўрқинчли «жиноят олами»нинг сизу-биз билмаган, тасаввуримизга ҳам сиздира олмайдиган, ёзилмаган қонунлари ҳам мажбул эди. Буни бошқалардан кўра Санжар яхшироқ билар, яхшироқ ҳис қиларди...

Санжар шу пайтгача Боситхон ва унинг шериклари ўзини йўқламай қўйишганидан, орқаваротдан бу жинойи гуруҳ аъзолари қилдирувда эканлигини эшиттидан бери кўнгли хотиржам, ойналаб-ийллаб кўришмасанг ҳам қардасан, нима иш қиляпсан, оиланг, туриш-турмушинг ҳаммасидан хабардорлар... Қанчалик кўрқинчли одамлар...» Санжар шуларни кўнглидан ўтказди-ю, Боситхоннинг гапини давомини кутиб индамиди.

— Гап кўп, вақт оз, — деди Боситхон мақсадга кўчиб, сенсиз битмайдингдан бир иш чиқиб қолди. — Нима иш экан? — деди Санжар сезгисиз алдамаганига ишонч ҳосил қилиб. — Ёғлиқ иш, — деди Боситхон қўлимсираб, — бир йўла бир йиллигини ишлаб олсан.

— Мен... унақа ишларни ташлаб юборганман, «Босс», — деди Санжар, — бекорга овора бўлиб-сиз...

— Йўқ, нега? — деди Боситхон жиддий оҳангда, — қўлдан бери кўришмадик. Шу баҳонада

Эркин УСМОНОВ

бир башарангни кўриб қўяй дедим. Йўқ десанг, йўқда! Зоримиз бор, зўримиз йўқ!

Рўпарасидаги ўғрибошининг гапларидаги этни сескантириб юборгучи совуқ оҳанг ва «башарангни кўриб қўяй», «зоримиз бор» қабилдаги пичинту киноялардан Санжар қийналди.

— Сиз мендан хафа бўлманг, ака, — деди товуши пасайиб, — анча бўлган... Унақа ишларни қил-маяман...

— Қилмаган бўлсанг, қилсан! — деди Талъат зарда билан. Санжар «иложи йўқ» дегандек бош чайқалди.

— Ана шу эшакдек қайсарлигини билганим учун ўзим келишга мажбур бўлдим, — деди Боситхон сигарет тутатиб ва шу тоғда унинг олов шуъласида хунук ёниб турган совуқ кўзларини кўриб беихтиёр Санжарнинг юраги орқасига тортиб кетди. Йўқ, у қаршисидаги бу даҳшатли одамдан кўрқмайди. У Санжарни ўлдирмайди. Лекин ўлгандан беш-баттар қилиш қўлидан келади. Бир қарасанг, уйинга ўт кетибди...

Бир қарасанг, хотининг билан йўлда бахтсиз ҳодиса юз берибди... Бир қарасанг, ўғилчанг боғчада йўқ, ким олиб кетган ҳеч ким билмайди... Оддийгина манзара. Лекин уни қанчалар даҳшатли ва азобли эканлигини бошига тушганлар биларди. «Босс», яъни Боситхон эса бунақа «ўйин»ларнинг устаси-фаранги эди.

Санжар шуларни ўйлаб, яна Боситхонга илтижо билан қаради. — Боситхон ака, — деди товуши титраб, — мени тўғри тушунинг. Мен... энди бунақа ишларни қилмайман деб сўз берганман...

— Балки, тилхат ҳам ёзиб бергандирсан? — унинг сўзини бўлди Талъат.

— Сен нарироққа ўт! — жаҳд билан деди Боситхон шеригига

ўқрайиб. Талъат ҳўжайиннинг газабидан чўчиб, уч-тўрт қадам нарироққа ўтди.

— «Фокусчи!» деди — Боситхон вазминлик билан Санжарга ақинлашиб, мен ҳам туғилганимдан бери энди бунақа аҳмоқ ишларни қилмайман, деб сўз берман. Лекин сира устидан чиқолмайман... Нега? Чунки, атрофимга қарайману, кўнглим айнибди. Нима, сен теварак-атрофингда фақат фаришталар учиб юришибди деб ўйлайсанми? Билдан ҳам баттар ўғриллар, каззоблар, муттаҳамлар йўқми? Тиқилиб ётибди. Аммо уларники кўзга кўринмайди. Улар худди мушук ўз ахлатини кўмиб яширгандек бекитиб юрадилар.

Сени «фокусчилигинг» уларнинг ўйинлари олдида бир пул! Мен сени бунчалик бўлиб қолгансан, ҳезалакка айланиб қолгансан деб ўйламагандим...

Ўртага совуқ жимлик чўкди. Санжар бошини гуноҳорона эзганча турар, шу тоғда бирон сўз айтишга тили бормас, айтишга ҳам ботинолмади...

«Босс» унинг ҳолатини сезди шеклиди, муроасага бориб ўтирмай, дангалига кўчди.

— Янги массивда валюта айирбошлаш шохобчаси бор, — деди Санжардан кўз узмай. — Бугун у ерга катта миқдорда чет эл валютаси тушган...

— Балки, аллақачон банкка топшириб юборишгандир? — деди Санжар аста.

— Сен олдин гапга қулқол сол, — жеркиб берди Боситхон, — ишончли одам бор. Ўша ерда ҳисобчи бўлиб ишлайдиган қиз...

Санжар индамга гапининг давомини кутиб тураверди.

— Эртага тушлик пайтида, соат бирларга яқин уч киши ўша ерга кириб борасизлар, — давом этиди Боситхон, — ҳаммаси келишилган. Ҳамма ниқобда бўлади. Сен сейфини очиб берасану, чиқиб кетасан, вассалом! Мана бу, — у чўнтагидан буқланган қоғоз олиб узатди. — Ўша сейфининг чизмаси. Анча мураккаб экан. Лекин сента чўт эмас!

— Мени аралаштирмасанглар буларди, Боситхон ака... — деди Санжар лабларини алақ билан тишлаб, — Мен бу ишни қилолмайман...

— Майли, унда ора-очди қилиб қўяқолина, — деди Боситхон совуққамас оҳангда.

Санжар «ора-очди» қанақа бўлишини биларди, шунинг учун Зулумор билан ўғилчасини эслаб юраги зирқираб кетди.

— Майли, ўйлаб кўраман, — деди аста.

— Ўйлаб кўришга вақт йўқ, — деди Боситхон ва унинг елкасига аста шалағиллаб қўйди, — сени таниб бўлмай қолибди-ку? Узингни кўла ол! Мен сени укам деганман-а?!

Шундан кейин Боситхон ва унинг ҳамроҳлари шоша-пиша машиналарга ўтиришди-ю изма-из ўрнидан кўзгаллиб, катта йўл тарафда кўздан ғойиб бўлишди.

(Давоми келгуси сонда).

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Жиззах вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокурорининг ўринбосари Саидмурод Шерназаровга акаси

Ўқтом ШЕРНАЗАРОВнинг бевақт вафот этганини маънабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Маъруфжон олти ой аввал Андижоннинг Боғишмолидаги автомобиль бозоридан арзон-гаровлигига учиб сотиб олган «Эсперо»ни ювдиргани миниб бораётган эди. Кўчада кўл кўтарган одамга тўхтади. Унинг ёнига яна икки киши келишди.

— Машинези ҳужжатларини кўрайлик?
— Кимсиз ўзиз, суриштирадиган?

Улар ҳужжатларини қўрсатганларидан нафаси ичига тушиб кетди.
— Қоғозларини ҳали тўғрилаганим йўқ.

Уни шахар ИИБга олиб боришди. Маъруфжон гапни айлантириш бейфойдалигига ақли етиб ростини айтиб берди.

...У Дангара тумани ичимлик сув тармоқлари идорасида муҳандис эди. Утган йилнинг ёзида машина бозорига чиқди. Таниши Бекмирза ака оқ «Нексия»ни «бор барак» қилаётган эди.

— Ҳўл денг, бундан қимматига сотолмай-сиз, — дея машина эгасининг кўлини кўйвормай силтайверди.
— Бўпти...

қирганидан кейин Шухрат машинаси миниб келди. Бошқалар «Эсперо»ни синчиқлаб кўраётганларида Маъруфжон бир чеккада турди, савдога аралашмади.

Унга машина ёқди. Ҳужжатсиз бўлса, арзонроқаям сотади. Иккала даллол — Эргашбой билан Бекмирза ниҳоят бир битимга келишди.

— Уч ярим мингга эски «Жигулия» бермайди-ю, майли, пул зарил хозир, — Шухрат сотишга рози бўлди.

Эргашбой Усмонов уларни Кўшариқ кўчасига бошлаб борди. Жамилахон Ирисова билан олдибердилари бор, бирга «иш» қилиб юришганди. Аёл компьютерда тайёрланган, сохта штамп ва муҳрлар билан қалбаки ҳужжатларни расмийлаштиришнинг ҳавосини олган эди.

У йигирма беш минг сўм эвазига тайёрлаб берган, нотариус тасдиқлаган, Андижон шахар ИХБда рўйхатдан ўтган «ишончнома»га мувофиқ 1996 йилда Жанубий Кореяда ишлаб чиқарилган, 10 G 0699 рақамли «Эсперо» машинаси гўё Тошкент шахри, Чилонзор тумани, Дархон кўчаси, 83-

машинасида Э.Усмонов М.Усмоновга қалбаки ҳужжатларни топшириб, миң долларни олган чоғида, жинг устида хибсга олинди. Машинасида яна бир нечта тўдирилмаган, муҳр ва штамп урилган гувоҳномалар бор эди.

«Эсперо»ни бошқариш учун берилган ишончнома, машина гувоҳномаси, ҳали тўдирилмаган ҳужжатлар текшириб қўрилганида нотариус эҳтисос, штамп ва муҳрлари қалбакилиги аниқланди. Даллоллар Э.Усмонов, Б.Рустамов ҳамда била туриб қалбаки ҳужжатли ав-

ман...
Зулфияхоннинг унга раҳми келди. Юз миң қўшиб бераман, деганига лаққа тушди. Заргарга учраганларида асл тиллолигини айтганидан кейин занжирларни олиб, 610 миң сўмини Дилбарнинг қўлига тутқазди. Шу пайт Дилбархон кўл телефонида аллаким билан гаплашди.

— Кеч қолман, қамаб қўйишпти ўғлимни. Мана пулиз, — деб занжирни қайтариб олиб, халати-

нинг чўнтагига солди.
— Илоҳи бордир йўлини қилиб опчиқши, — Зулфияхон далдада беришга уринди.

Алдаган ва Алданганлар

Маъруфжон «ширинкомани» олган даллолга рўпара бўлди.
— Менга ҳам битта арзонроқ мошина оберинг.

— Мошинани арзон Андижонни бозориди. Таниш даллол йигит битта «Эсперо» бор, деганди. Кўнсангиз, кейинги ҳафта бориб келамиз...

Боғишмол бозориди турфа хил енгил машиналарни бирма-бир кўздан кеҳиришайтганида Маъруфжонга нотаниш одам Бекмирза ака билан қуққ сурашди.

— Шу укамга мошина олгани келувдик. Яхши минилганидан бўлса...

— Бўёққа юринг-чи, — Эргашбой уни бир четга торди. — Ҳалиги, сизга айтган мошина, Шухрат деган укахонимизнинг «Эсперо»си турибди. Жанубий Кореяда 1996 йил ишлаб чиқарилган. Урилмаган, яхши тутилган, йил янги. Битта айби, ҳужжатлари йўқолган. Агар келишиб олинса, ҳужжатларини ям тўғрилаб берамиз. Жа пул зарил бўп қолиб, ноилож сотмоқчи! Тўрт ярим деяпти-ю, нархини тушириб бераман.

Учаласи маҳаллага кириб боришди. Эргашбой телефонда ча-

ўйда яшовчи Бахтиёр Парпиевга тегишли бўлиб, М.Усмоновга бошқариб юриш ҳуқуқи ҳавола этилганди.

— Номингизга ўтказиб бергунимизча, шу ишончнома билан юриб турасиз, — деди Эргашбой Усмонов. — Сира хавотир бўлмаган. Машинада бирга Дангарага келишди. Маъруфжон содда, ўғлардан эмасди.

— Қолган миң долларни техпаспортини тўғрилаб берганларингдан кейин оласизлар, — деб икки ярим миң долларни санаб берди.

— Бир ойда опкеламиз, — деб ишонтирди Эргашбой Усмонов. — Шунга ҳам олти ойдан ошди.

...Тезкор-тергов гуруҳининг тadbирига мувофиқ, 2007 йил 27 феврал кўни Маъруфжон Усмонов Андижонга, даллол Эргашбой Усмоновга телефон қилди.

— Қолган миң долларни тайёрлаб қўйдим, техпаспортини опкеб беринг!

— Бўпти, учинчи март кўни бораман...

Қўқон шахрининг Навоий кўчасидаги Андижонга қатновчи таксилар бекатида, ўзининг «Нексия»

томобилни сотиб олган М.Усмоновга суд тегишли жазо тайинлади. Барчани алдайман деб ҳоҳтама бўлганларнинг ўзлари алданишди.

Қўқонлик Дилбархон Шамсидинова ҳам бировларин алдаб, чув туширишни «касб» қилиб олган эди. Тўрт фарзандли, қирқ уч ёшга кирган аёл фириб беришининг ўзига хос «сули»ни кашф қилди. Бозорда савдо-сотиқ билан шуғулланувчи аёлларни содда деб бўлмайдди. Дилбархон айнан савдогар аёлларни лақиллатишга киришди. Утган йили 25 декабрь кўни Қўқон деҳқон бозориди ёнгоқ сотиб ўтирган аёл билан саломлашди. Йигламсираб гап бошлади.

— Мошинани тўхтайтиб ўғлимнинг юкани олиб қўйишмиди. Бир соат ичиди беш юз миң пул опкелинг, деб телефон қилди. Ҳар бири беш юз миңлик тилло занжирларимни оборай десама, йўқ, пул опкелинг деяпти. — У халатини олди чўнтагиндан тилло занжирларини чиқариб кўрсатди. — Ўғлим жувонмарг бўп кетмасин. Шу нарсаларимни олиб, қарзга пул бериб туринг. Икки-уч кунда устига юз миң қўшиб, қайтариб ола-

— Тўри айтасиз, ҳаракат қилиб кўрайчи, — Дилбархон занжирни чўнтагиндан чиқариб бериб, пулни қайтариб олди-ю, шошганча жунади.

Орадан уч-тўрт кун ўтгач, Зулфияхон хавотирланиб такинчокларни яна заргарга текширтириб кўрганида тилло эмас, мисдан ясалган бўлиб чиқди. Фирибгар аёл дастлаб заргарга текширтирганларида асл тилло занжирни кўрсатган, кейин гўё ўғли қамалганини, кеч қолганини айтиб, такинчокни қайтариб чўнтагига солган, сўнгра унинг ўрнига мис такинчокни олиб берган эди.

Орадан ўн кун ўтиб, Д. Шамсидинова худди юкоридигандай «сулда» М.Йўлдошевани лақиллатиб, 800 миң сўм пулини олиб кетди...

Жабрланувчиларга пулларини қайтариб бергани, тўрт нафар фарзандлари борлиги, муқаддам судланмаганилиги эътиборга олиниб, Дилбар Шамсидиновага ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланди.

Бахтиёржон АХУНОВ,
Қўқон шахар прокурори

Бир неча кундан буён кўнгли гаш аёл бу тун ҳам мижжа қоқмади. «Одам ёшинг ўтгани сайин қушуйқ бўлиб қолсан, дейишарди. Аммо юрагимни қандайдир ваҳм босиб келди...» Аянинг кўз ўнгидан чуғурлашиб юрган неваралари бир-бир ўтди. Ун нафар фарзанди, уларнинг рўзгорлари ташвиши, келинлари ҳақида ўйлади. Анвар билан Камол ўртасидаги ўзаро жанжалларни ҳисобга олмаси ҳаммаси ўзига тинч. Аллоҳга шукрона айтарию, лекин кўнгли нотинч эди. Қўзларида халқаланган ёш босини фақат она ва Оллоҳ билди ҳолос. Қон босими кўтарилиб, Тожи ая дўхтир қўшнисиникига муолажа учун чиқди.

Она юраги илоҳий ҳис этишга қодир, дейишарди. Фарзанди қаерда бўлмасин унинг жисми жони ришталари она қалби билан бевосита боғлиқ бўларкан.

2007 йил 18 март. Соат 10 лар чамаси. Деворлармиёи қўшни ака-укалар яна томоркадаги тераклар устида тортишиб қолишди.

Ака Анвар ҳам, ука Камол ҳам жаҳл жилловини бўш қўйишди. Жон-жигар, қариндошлиқни ҳар иккаласи ҳам андиша қилишмади.

Эркакнинг номуси, мардлиги хотини

шаъни билан ўлчанади. Камол акасининг озгидан хотини ҳақида эшитган гапларидан сўнг гангиб қолди... Елкасига миниб олган шайтон уни тамоман одамийликдан йироқлаштирди. «Наҳотки акам... Йўқ... йўқ!!!» Қулоқлари остиди акаси Анварнинг масҳараомуз кинояли кулуси эшитилгандек бўлаверди...

Камол болта кўтариб Анварнинг ҳовлисига қадам қўйганида бу жаҳолат жабридан дунёни дун бир қалқиб тушди. Ҳали

ботишига анча вақт бўлишига қарамай қуёш ўзини қора булутлар ортита олди. Болтани зарб билан ураётган йигит инсонийлик қиёфасини йўқотган маҳлукқа ўхшарди. Қўли жигари — акасининг қонига беланган Камол ҳеч нарсани ҳис этмас, гўё юраги бир парча музга айланган эди. Мудҳиш қотиллик жинояти содир этилди. Ёмон хабар буғун Каттабаёт қишлоғига тарқалди. Астафурӯлоқ, дея ёқа ушлашди

ЖАҲОЛАТ

қўни-қўшни, маҳалладошлар, фарёд чекишди қон-қариндош, яқинлар. Ғам андуҳ, фарзанд доғи мунгайиб қолган онахонни ўз гирдобига тортиди. «Воҳ, болам-а...» Оназор ноҳаси юракларни зиркратлади.

Наврўз яхшилик, эзулик байрами арасида жоҳиллик туфайли икки йигитнинг ҳаёти барбод бўлди: ҳаёт билан видолашган Анвар, акасининг қотили Камолнинг панжара орти ҳаёти... Қанчалар аянчли қисмат, надоматга йўрилган тақдир

битиги...

Бу даҳшатли фожеа содир бўлмаслиги ҳам мумкин эдим? Албатта, дейди мулоҳазали киши. Анвар билан Камол ўртасидаги тўрт-беш йилдан буён давом этгаётган келишмовчиликдан наҳотки, қариндошлар хабарсиз қолишди. Ёки, бирда бўлмаси бошқасида қўшниллар жанжалга гувоҳ бўлишмадимикан? Тергов маълумотига қараганда, Анвар тўрт марта ўйланган, ичкиликка ружу қўйган, ҳаётда муносиб ўрнини тополмаган киши эди. Аммо Камол-чи?! Нега бир гапдан қолмади? Ўғиллар муроса йўлини танлашганда бутун оназор бағри хун, ака-укалар қайғуда қолишмас, фарзандлар — қондош амакиваччаларнинг бегубор қалблари нафрат, қасос ўтида жиғибйорин бўлмас эди.

Ҳўкм ўқилди. Камол қилмишига яраша жазага маҳкум. Анвар эса энди қайтмайди. Умр ўткичи, вақт югурук. Акасининг қотилига айланган укаси — ўлимини она кеҳира оладими?

Аслиддин УМУРОВ,
Бўхоро вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи.
Моҳира ШАКАРОВА,
журналист

«НАМАНГАНПАХТАСАНОАТ»

худудий акциядорлик бирлашмаси

*Ўзбекистон халқини муқаддас байрам -
Ийқ ал-Фитр - Рамазон ҳайити билан
муборақбоқ этади!*

*Дилларга поклик ва сахийлик улашувчи айём
барчага кутлуг бўлсин.*

شهر رمضان الذي أنزل فيه القرآن

*Аллоҳ назари тўшган юртимиз аҳлини
байрам билан табриклар эканлиз, тилагимиз,
осмонимиз ҳамisha мусарфо бўлсин,
хонадонимиздан файзу барака аримасин.*

*Юртимизни турли
бало-қазодан Яратганнинг
ўзи асрасин!*

«Муборакнефтваз» унитар шўъба корхонаси

мусулмонларнинг қутлуз байрами -

Рамазон ҳайити

муносабати билан серқуёш дийримизда
испиқомат қилаётган барга ҳамюртларимизни
ин кўнгилдан муборакбод этади.

Яратганини ўзи баррамизни
паножда асрасин! Юртимиздан
тинчлик-ҳопирҳамлик,
дастурҳонимиздан қут-бароқа
ҳеҳ қабон арымасин.

Бағст-саодат, омад ҳаминша
ҳамроҳ бўлсин!

*Ҳайитини ўз қутлуз
бўлсин, азиэлар!*

СИНОВ МУДДАТИ БИЛАН

Туркменистон Президенти Гурбангулы Бердимухамедов мамлакат Ички ишлар вазири ҳамда Республика Миллий хавфсизлик вазири истаёфого чиқарди. «Риа новости» ахборот агентлигининг хабар беришича, Хўжамурод Аннагурбанов ИИВ органларида тергов ҳаракатларини олиб боришда йўл қўйилган қўпол қонунбузишлардан хабардор бўла туриб, бунга чора кўрмаганлиги учун ишдан олинган. Миллий хавфсизлик вазири раҳбари Галдимухаммад Аширмухаммедов эса ўз хоҳишига биноан, соғлиги ёмонлашиб қолгани сабаб истаёфого чиқарилган. Эндиликда ИИВга Чоримурод Аманов, МХВга Уразагелди Омонмуродов раҳбарлик қилади.

Таъкидлаш жоизки, Республикада жорий этилган амалиётга кўра, ҳукумат аъзоларини тайинлашда ўзига хос тартиб мавжуд. Унга кўра, тайинланаётган ҳар бир раҳбар олти ойлик синов муддати билан ишга олинади. Аннагурбанов айтиш шунга олти ойлик синов муддати тугагач, истаёфого чиқарилган. Ўз аризасига биноан кетган Галдимухаммад Аширмухаммедов эса бу лавозимга 2004 йили Туркменистоннинг олдинги Президенти Сапармурат Ниязов даврида тайинланган. Янги Президент томонидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларда олиб борилган «тозалаш» ишларининг ақси Президент кўриқчилари хизмати бошлиғи Акмурад Режеповга ҳам таъсир қилди. Ниязов Президентлик даврида 17 йил давомида ишлаб келган ҳамда Республикада «иккинчи одам» саналган Режеповни Ниязовнинг ўлимидан сўнг Президентликка биринчи давроғар шахс деб ҳисоблашганди.

2007 йилнинг май ойида Режепов, унинг ўғли ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг бир нечта ходимлари турли жиноятларда айбланиб ҳибсга олинган. Июль ойида суд ҳукми билан Режепов 20 йилга, унинг ўғли эса 13 йилга озодликдан маҳрум қилинди.

«ПЭРЛИК УЧУН ҚАРЗ»

9 октябрь куни Буюкбританиянинг жиноят қидирув хизмати раҳбарияти Лордлар палатасида жойларни пул эвазига сотиш юзасидан очилган жиноят иши бўйича бошқа ҳеч кимга айб эълон қилинмаслигини расман билдирди. Мазкур иш оммавий ахборот воситаларида «пэрлик учун қарз» номи билан машҳур бўлиб, кент шарҳланиб келмоқда. Қонун посбонларининг айтишича, эндиликда бунга эҳтиёж ҳам, зарурат ҳам йўқдир. Уларнинг фикрича, мазкур жиноят ишига алоқадор барча шахслар аниқланган. Бироқ, шунга ҳам таъкидлаш керакки, аввалроқ, яъни июль ойида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган вакиллари ушбу машмашали иш марказида қўлиб кетган Лейбористлар партияси аъзоларини сўроқ қилмасликларини билдиришганди.

Эслайтиб ўтамиз, мазкур иш 2006 йилнинг баҳорида бошланган. Лейбористлар партиясининг кўзга кўринган вакиллари партия газнасига катта ҳомиликлар ажратилиши эвазига Лордлар палатасида жой тақдим этишга тўғрисида маълумотлар тарқатилганлиги тергов-суриштирув ишлари бош-лаб юборилишига туртки бўлди.

Пэрлик савдосига алоқадорликда гумон қилиниб Лейбористлар партиясининг бош газначиси лорд Макл Леви, мактаб таълими дастури давлат фонди собиқ маслаҳатчиси Десмонд Смит, лейбористларнинг давлат тизимлари билан ҳамкорлик қилиш бўлими бошлиғи Рут Тернер ва биотехнологиялар саноатида катта бизнесга эга талбиркор сэр Кристофер Эванс ушланганди.

ОКРУАШВИЛИ ТОПИЛДИ

Грузия собиқ мудоффа вазири Ираклий Окруашвили адвокатининг айтишича, унинг мижози мамлакат ҳудудини тарқ этмаган. Эка Беселиянинг галига қараганда, у Окруашвили билан унинг Тбилисидagi уйда суқбатлашган. 9 октябрь куни Ираклий Окруашвилига нисбатан қўлланилган қамоқ эҳтиёж чораси ўзгартирилиб, у гаров эвазига озодликка чиқарилган. Гаров микдори ўн миллионлари (олти миллион АҚШ доллари) ташкил этган. Аввалроқ Грузия оммавий ахборот воситаларида собиқ вазири озодликка чиқиб, мамлакатни тарқ этди деган шов-шувлар тарқатилганди. Бироқ, унинг адвокатлари бу ахборотларни инкор этишди. Окруашвили адвокатларидан бири Гиви Папуашвилининг айтишича, гаров нарқ пулда кўчмас мулк қафолати орқали тўланган. Лекин, адвокатлар гуруҳи раҳбари бўлиш Эка Беселия бу маълумотни инкор этиб, у ҳам, унинг мижози ҳам гаров пулини ким тўлаганилини билмаслигини айтган. Ираклий Окруашвили 27 сентябрь куни коррупцияда айбланиб, ҳибсга олинганди. Икки кун аввал у Грузия телевидениесида интервью бериб, мамлакат раҳбариятини кескин танқид қилганди. 7 октябрь куни сўроқ жараёнида эса Окруашвили кимсан ўз айтишига икор бўлган ва айтиш сўроқ жараёни давлат телевидениеси орқали намойиш этилган. Шундан сўнг суд уни гаровга чиқариб юборишга розилик билдирди, деб хабар қилади «Грузия-англиклар» ахборот агентлиги.

Пешоварда портлаш

Покистоннинг Пешовар шаҳрида рўй берган портлаш натижасида 25 киши ҳалок бўлди, куплаб одамлар жароҳатланди. Жароҳатланганлардан турттига жуда оғир аҳволда жонлантириш бўлимида этибди. «DPA» ахборот агентлигининг хабар беришича, бомба аудио ва видеоасмаларни сотувчи дўкондаги сувни совутиб берувчи

масолама ичига жойлаштирилган. Дўкон эгасининг айтишича, у бир неча бор жангарилардан дўконни ёпиш тўғрисида огоҳлантиришлар олган, лекин шунга қарамай ишни давом эттириверган. Чунки жангарилар томонидан рўқач қилинган важдар ҳеч бир мантиқа тўғри келмаган. Жангариларнинг фикрича, дўкондор аудио ва видео

тасмалар билан савдо қилиб, ноисломий тижоратни амалга оширяпти экан. Пешовар шаҳри Покистоннинг шимоли-ғарбий вилояти марказидир. Ушбу ҳудуд марказий ҳукуматга бўйсунмайдиган пуштинлар қабиласи ҳудудига чегарадош. Мазкур ҳудудда толибонларнинг таъсири жуда катта.

Пивога қарши

Сешанба куни Беларус ички ишлар вазири мамлакат Вазирилар Маҳкамаси эътиборига янги қонун лойиҳасини киритди. Унда жамоат жойларида пиво ичишлигини истаёмоқ қилганлик учун маъмурий жавобгарликка тортиш тақлифи билдирилган, дея хабар қилади «Риа новости» ахборот агентлиги. Қонун лойиҳасига кўра, юқорида кўрсатилган қонунбузарлик учун 10 база катталигидаги, яъни 150 долларга тенг микдорда жарима қўлланилиши тақлиф қилинган. База катталиги бу Беларус Вазирилар Маҳкамаси томонидан белгиланган маълум бир микдор, айтиш шунга кўра ҳақдорлардан келиб чиққан ҳолда мамлакатда жарима ва тўловлар микдори белгиланади. Унинг қўлланилиши кўп ҳолларда Ўзбекистон ёки Россия қонунчилигидаги энг кам иш ҳақи тўлуғасига ўхшаб кетади. 1 база катталиги ҳозирда 31 миң белорус рублига тенгдир.

Гаровдагилар озод этилди

«ANSA» ахборот агентлигининг хабар беришича, Сардиния жануби-ғарбида жойлашган Пула қурут шаҳарчасида, маҳаллий почта бўлимига боқинчилик жинояти содир этилиши вақтида гаровга олинган 76 ёшли аёл ҳамда унинг ўғли италян полициячиларининг саъй-ҳаракати ўлароқ озод этилди.

Гап шундаки, беш нафар қуролланган шахс Пула шаҳри марказидаги почта бўлимига бостириб кириб, қўлида боласи бор аёл кишини гаровга олишади. Музокаралар самара бермагач, жиноятчилар ва қарабинерлар ўртасида отишма бошланади. Бунинг

натижасида жиноятчилардан бири ўлдирилган, учтаси ярадор ҳолда ҳибсга олинган. Бешинчиси эса воқеа жойидан қочишга уриниб, почта бўлимига яқин уйлardan бирига беркиниб олади. Айтиш шунга жиноятчи қария аёл ва унинг ўғлини гаровга олади. Бир муддат давом этган музокаралардан сўнг жиноятчи таслим бўлиб, гаровдагилар озод этилди.

КИМ АЙБДОР?

бўлган, етказилган жароҳатлардан у шифохонада оламдан ўтган. Полиция таҳминига кўра, бу ҳаракатни Баскларнинг ЕТА жангари гуруҳи амалга оширган бўлиши мумкин.

5 октябрда Басклар мамлакатидagi Сегура шаҳрида ЕТАнинг сийсий қаноти бўлиш «Батасуна»

партиясининг 23 нафар аъзоси ҳибсга олинганди. «ЕТА» раҳбарияти ҳукуматнинг бу ҳаракатини урушнинг эълон қилиниши сифатида баҳолаган. Ўтган дам олиш куни Бильбао шаҳрида норозилик намойиши бўлиб ўтди. Намойишчилар Басклар мамлакатни мустақиллигини талаб қилишганди.

СУВ ОСТИДАГИ ТАНК

Саксония-ангальт федерал ерида Германия армияси Бундесвернинг кечки ҳарбий машғулотлари вақтида 203-бронетанк батальони сафидagi «Leopard 2» русумли танк паромдан ағдарилиб, Эльба дарёсига чўкиб кетди. Экипаж аъзоларининг уч нафари ташқарига чиқиб олишга муваффақ бўлишган ва сапёрлар томонидан кутқариб қилинган. Тўртинчи танкчи — 23-ёшли обер-ефрейтер танкдан қочиб олмади, ҳалок бўлган. «AFP» ахборот агентлигининг хабар беришича, ҳозирда ҳалокат юз берган жойда текшириш ишлари олиб боришмоқда. Мутахассисларнинг айтишича, эндиликда Эльба тубидан танкни олиб чиқиш учун ўта оғир юкларни кўтарадиган махсус кран мосламалар зарур бўлади.

Директор ўғирланди

Ироқ жанубида Басра аэропорти директори номаълум шахслар томонидан ўғирлаб кетилди. «AFP» ахборот агентлигининг хабар беришича, ишдан ўз уйига қайтаётган Абдул Раззоқ Қосим сешанбадан чоршанбага ўтар кечаси жиноятчилар қўлига тушиб қолган. Ҳозирча ҳеч бир ташкилот мазкур ҳаракат учун жавобгарликни ўз зиммасига олганини йўқ ва уни озод этиш эвазига ҳеч қандай талаблар билдирилмаган.

Таъкидлаш жоизки, Басра аэропорти Ироқда катталиги жиҳатдан Боғолодагидан кейин иккинчи ўринда туради. Аэропорт ёнида маҳаллий полициячилар ва ҳарбийларга машғулотлар ўтадиган Буюкбритания ҳарбийларининг базаси мавжуд. Умуман олганда, Басрада беш миңдан ортқ Британия ҳарбийлари жойлаштирилган. Буюкбритания бош вазири Гордон Брауннинг қайд этишича, келаси йил бошиданоқ Басрадаги британиялик ҳарбийлар сони икки барбарга қисқартирилади.

«Нинзя»лар талаби

Сан-Томе ва Принсипи Демократик Республикасида «Нинзя» отрядидаги полициячилар ўзларининг бош қароғохларини ағзалла олиб, ойлик маошлари оширилшини ва отрядлари учун махсус бино ажратилишини талаб қилишмоқда, деб хабар беради «Reuters» ахборот агентлиги. Қароғохда юзга яқин «нинзялар» мустақкам жойлашиб олишган. Маълумотларда айтилишича, улар ўн нафар полициячини гаровда ушлаб туришди. Эътиборлиси шундаки, бундан бир йил аввал «нинзя»лар айтиш шундай ҳаракатларни амалга оширишганди. Бироқ, мамлакат раҳбарияти ҳар гал ваъдаларни бериб, бажаришга келганда пайсалга солиб келган.

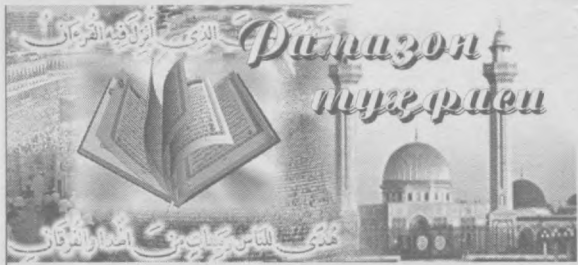
Сан-Томе ва Принсипи Демократик Республикаси Экваториал Гвинея яқинида жойлашган кичик архипелагдир. Сан-Томе Португалиянинг собиқ мустамлакаларидан энг кичиги. Дунёдаги энг камбағал давлатлардан бири саналган Сан-Томе ва Принсипида атиги 170 миң аҳоли истикомат қилади.

Мустақиллик ўзбек тилига янги ҳаёт бағишлади, тил тарихида янги, бой ва сермазмун саҳифаларни яратди. Озодликнинг илк наслими эса бошлагандаёқ ўз юртининг тарихи ва маданияти тили билан чамбарчас боғлиқ эканлигини юракдан хис этган Юртбошимизнинг ташаббуси билан бу соҳада жасоратли одимлар қўйилди. Бугун унинг эришган юксак рўйсига — давлат тили мақомига эга бўлишида Ислам ҚАРИМОВнинг бекиёс хизматлари бор.

1989 йил 21 октябрда давлат тили тўғрисидаги қонун қабул қилинганлиги ҳаммининг ёдида қолган воқеа эди. Рус тили миллатлараро муомала воситаси сифатида эътироф этилганига қарама-қарса ўзбек тилига давлат тили мақоми қонуний ато этилганлиги ўша даврнинг ҳақиқий қаҳрамонлиги

рилан. Ўзбек юридик тилини прокурорлик назоратида қўллаш, ҳуқуқий атамалар ва терминларни қўлдан қўлади жорий этиш ва айниқса ёш мутахассислар — бўлажак прокурор-тергов ходимлари ургатиш соҳасида Ўзбекистон Бош прокуратурасида ҳам кей-

ларни ўрганиб чиқди. Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамаси прокуратура раҳбариятининг ташаббусини қўллаб-қувватлади ва фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини юксаттириш, ҳуқуқни қўллаш амалиётида юридик атамалар билан боғлиқ муаммоларни бартараф этиш ва уларга илмий-амалий ёрдам бериш мақсадида лугатни тайёрлаш ишларини ташкил этиш бўйича комиссия таркибини тасдиқлади. Ҳуқуқ муҳофазаси билан боғлиқ барча идоралар, олий ўқув юртлири ва вазирликлар, жамоат ташкилотларининг вакилларидан иборат тартибдаги комиссия яқинда ўзининг фаолиятига ҳулоса яқинди. Бир неча

Уч одамнинг имтиҳон қилиниши

Бухорий ва Муслим тўплаган ҳадисларда бу ҳикояни Абу Ҳузайра (р.а.) Расули Акрам (с.а.в.) номидан бундай ривоят этган:
Расули Акрам (с.а.в.):
— Сиздан аввалги умматлардан уч кимсанинг абрас, кал ва кўр бўлганлари ва аҳволдан ҳижоқилиб бераман. Аллоҳ таоло имтиҳонлиги учун уларнинг олдига бир малак юборди. Малак олдин баданига оқ тушган, абрас касаллигига мубтало бўлганининг олдига келди ва:
— Дунёда энг яхши кўргангиз нима? — деб сўради.
У одам:
— Танамнинг гўзал, чиройли ва силлиқ бўлишини, одамлар мени кўриб хурсанд бўладиган чирой соҳиб бўлишни яхши кўраман, энг хоҳлаган нарсам шу, — деди.
Малак абрас касаллигига мубтало бўлган одам баданни силди ва уни гўзал бир вужуд соҳиб қилиб қўйди.
Малак:
— Энди сенга давлат бераман. Қандай молни яхши кўрасан? — деди.
Абрас:
— Мен туяни жуда яхши кўраман, — деди.
Абрасга ўн ойлик ургочи бир туя бериб, малак:
— Бу туяни Аллоҳ сен учун баракали қилсин, — деб дуо қилди-да, кал бўлиб қолган одам олдига борди.
Малак калга:
— Дунёда энг яхши кўргангиз нима? — деди.
Кал:
— Энг яхши кўргангиз чиройли сочи бўлиш. Калликдан қутилиш учун хен нарсамни аямайман, — деди.
Малак уни ҳам тузатди, у касалликдан қутулди. Бошидан чиройли соч ўсиб чиқди.
Малак:
— Ҳозир сенга давлат, бойлик бераман, нимани хоҳлайсан? — деб сўради.
Кал:
— Сигирни жуда яхши кўраман, бир сигирим бўлишини хоҳлайман, — деди.
Унга бир сигир берилди.
Малак:
— Бу соғин сигирни Аллоҳ сен учун баракали қилсин, — деб, кал билан хайрлашиб, кўрнинг олдига борди.
Малак кўрга:
— Дунёда энг яхши кўргангиз нима? — деб сўради.
Кўр:
— Энг оразу қилганим кўларимнинг кўришидир, — деди.
Малак уни ҳам даволади, унинг кўзлари очилди.
Малак:
— Сенга бойлик бераман, нимани яхши кўрасан? — деди.
Кўр:
— Энг яхши кўргангиз кўйдир. Қўй сурувларим бўлишини истардим, — деди.
Кўрга ургочи кўй берилди. Туя

бўталоқ, сигир бузоқ туғиб бердилар, кўй қўзилади. Уч одам шунчалик бойиб кетдиларки, кўп вақт ўтмай учаласининг ҳар бир водийни тўлдирадиган туялари, сигирлари, қўйлари бўлди. Ҳар бирилари бир водийга эга эдилар. Ҳаммаси моллари билан шугулланди.
Кейин малак яна ерга тушиб баданига оқ тушган одам олдига абрас киёфасида келди ва:
— Эй, бадавлат инсон! Мен бир фариб мусофирман. Кўп юрдим, менга Аллоҳ ризолиги учун бир туя бер, манзилмига етиб олай. Сенинг рангинг ва баданингни чиройли қилгани ҳақиқ менга ёрдам бер, — деди.
Баданига оқ тушган одам:
— Берадиган нарсам йўқ, ҳамма нарсаи бериб бўлганман, — деди.
Малак:
— Мен сени таниётганга ўхшайман. Сен ҳамма ҳазар қиладиган, одамлар иргандиган абрас эмас-мисан? Сен жуда камбағал эдинг. Аллоҳ сенга ургочи туя бериб, бадавлат қилмадимми? — деди.
Абрас — баданига оқ тушган:
— Йўқ, у одам эмасман. Бу мол менга отамдан, бобомдан қолган, — деди.
Малак:
— Агар ёлгон сўзласанг, Аллоҳ сени аввалги ҳолингга келтириб қўяди, — деб ундан нари кетди.
Кейин кал одам суратида калнинг олдига борди. Абрасга айтган сўзларни унга ҳам айтди, ёрдам сўради. Кал ҳам ўшандай жавоб берди.
Малак калга:
— Агар ёлгон гапирсанг, Аллоҳ сени аввалги ҳолингга қайтарсин, — деб ундан узоклашиб, кўрнинг олдига борди.
Кўрнинг аввалги ҳолатига кириб, кўрга:
— Мен фақир, йўқсил одамман, йўлда қолдим. Юртимга қайтишга имконим қолмади. Менга Аллоҳ ризоси учун ёрдам бер. Сенинг кўзларингни очган, равшан қилган, сенга давлат берган Жаноби Ҳақнинг ризоси учун менга битта кўй бер, — деди.
Кўр унга:
— Эй фариб йўлчи! Мен аввал сен каби кўр эдим. Аллоҳ кўзларини равшан қилди. Кўзларимни такрор қайтариб берди. Мен жуда фақир эдим, менга бир кўй берди, ундан давлат орттирдим, барака берди. Ҳозир кўриб турганим — сурувларнинг ҳаммасини у берди. Унинг учун истаганимга кўй олишини умимкин. Аллоҳ учун ҳеч нарсаи аямайман, — деди.
Малак:
— Молинг ўзингга буюрсин. Аллоҳ баракатини орттирсин. Бу сизлар учун Аллоҳ тарафидан бир имтиҳон эди. Танишларнинг ҳалок бўлиб кетдилар. Улар Аллоҳ газабига учрадилар, — деди.

Қонун тили — юридик терминлар

эди. 1995 йилнинг 21 декабрида «Давлат тили ҳақидаги» Ўзбекистон Республикасининг қонунига муайян ўзгаришлар киритилди.
Қонун бугунги кунда 24 молдан иборат ва ўзбек тилининг мамлакатимизда устувор ҳуқуқий мақомини белгилаб беради. Тилимизнинг ривожланиши, юртимизда ва ҳатто хорижда яшаб турган ўзга миллатлар ва миллатлашларимиз томонидан ўқиб-ўрганилиши учун зарур шарт-шароитлар яратяди. Бир вақтнинг ўзида Қонун тил сиёсати, зўравонлик ва шовша-шошарликни ёқтирмаслиги ҳақидаги тарихий ёқибди қиқарилган ҳулосани инобатга олган. Шунинг учун бошқа қардош халқлар, миллатлар тилини камситмай-да, аксинча ҳар бир миллат ва элнинг ўз тили ёки ўзи хоҳлаган, яхши билган тилда сўзлашуви, фикрлашуви, ҳатто ёзишмалар юритиш имконияти ҳуқуқий мустақамлаб қўйилган. Аҳолининг бошқа миллатлар зич жойлашган жойларида иш юритишининг улар учун қулай шароитларига ўрин бе-

инги йилларда алоҳида мактаб яратилди. Бош прокуратура раҳбариятининг кўрсатмалари ва бевосита иштирокчида қонунчиликни мустақамлаш муаммолари ва прокурор-тергов ходимлари малакасини ошириш марказининг тингловчилари кузурида тил дарслари ва курслари ташкил этилди, ҳар ҳафталаги «Маърифат соати»га атоқли тилшунос олимлар, адабиётчилар, ўзбек тилининг жанкуяр намоёндалари доимий равишда тақлиф этилиб, мароқли учрашув ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2005 йил 30 мартдаги фармойиши билан эса «Юридик атамаларнинг изоҳли лугати» ни ишлаб чиқиш бўйича ишчи гуруҳи тузилди. Ушбу гуруҳ қарийб бир йил давомида ўнлаб вазирликлар, илмий муассасалар ва ўқув юртлири вакиллари, адабиётшунос ва тилшунос олимлар, амалиётчиларни жалб этиб, МДХ мамлакатларидаги, ўзимиздаги барча лугат ва лугат яратиш билан боғлиқ катта-кичик адабиётлар ва қўлланма-

ўн минг сўз ва юридик терминларни қамраб олган, изоҳли шарҳлар билан тушунтириб берилган лугат китоби «Шарҳ» матбуот акциялик компанияси мутахассисларини қўлга етиб борди. Лугатга прокуратура ходимлари томонидан тақлиф этилган 1500 га яқин юридик терминларнинг шарҳи ҳам киритилган. Вазирилар Маҳкамасининг 2005 йил 27 июлдаги фармойиши билан нуфузли мутахассислар жамоаси масъул бўлган ушбу расмий нашр мажбул лугатлардан фарқли ўлароқ ҳуқуқни қўллаш амалиётида турлича юридик атамаларга илмий-амалий шарҳ бериб, уларнинг турлича қўланишининг олдини олди. Мустақилликнинг 16 йиллиги арафасида нашрга топширилган ушбу қўлланма-лугат мустақил Ўзбекистон юристлари, талабалар, зиёлилар ва барча оқил китобхонлар учун тилимизнинг, миллатимизнинг бирлиги рамзи сифатида янги туҳфа бўлади, деган умилдамиз.

Аҳмадҷон БОБОБЕКОВ,
тадқиқотчи

Тўхтаётган урида Умр зийнати

Бугун юртимизда кўтлуг ёшени нишонлаётган, ёшларга ўзларининг ибратомуз ўғитлари билан ўрнак бўлаётган пире бадавлат отахон-у онахонларимиз кўпчиликини ташкил қиладди. Уларга ҳавас қилсан гоҳо. Айниқса, улар халқ оқлиғига сазовор, эл-юрт учун астойдил меҳнат қилиб, бугун қарилқ гаштини суряётган бўлса.

Кўп йиллик меҳнат фаолиятини Ўзбекистон Республикаси прокуратура органларида олиб борган, ўзининг меҳнатсеварлиги ва ҳалоллиги билан хурмат топган, инсон ҳуқуқларининг қонун олдида тенглигини таъминлашда астойдил жонкуярлик кўрсатган Любовь Михайловна Маркова ҳам бугун табарруқ 70 ёшни қаршилаб турибди.
Ўз ишини севган Любовь Михайловна тиришқилиги ва масъулиятни хис этиши билан бирга камтарлиқни ўзига ошно билди. Бу билан, у ҳаммасилари орасида танилди ва эътибор қозонди. Қонунчиликини мустақамлашга қўшган кўп йиллик меҳнати прокуратура раҳбарият томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча бор муносиб тақдирланди.
Хурматли Любовь Михайловна!
Сизини муборак 70 ёшингиз билан табриклай-

Тўхтаётган урида

Республика Бош прокуратураси жамоаси ва фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиқ маркази

Энг аҳмоқона солиқлар

Бундан икки аср олдин Россияда шундай бир солиқ тури жорий қилинган эдики, уни эшитиб, ажабланишингиз эҳтимолдан ҳоли эмас. Рус императори Петр I томонидан ўрнатилган бу солиқ ҳаммомга тушганларга солиниб, турли табаккаларга турли миқдорда белгиланганди: юқори табаккадаги кишилар ва бой савдогарларга 3 рубль, ўртаҳол табаккадаги кишилар учун 1 рубль, оддий деҳқон-

ларга эса 15 тиини эди. Ана шунақа, ё ўтлаб қўй, ёки ювинмасдан юравер.
«Ўлдири, муқофотинга ол! Бўлмасга солиқ тўла!» XVIII асрда бунтдор бегларда бу ибора анча оммалашиб улгурган эди. Негаки ўша пайтда бу ерда чумчуқлар учун солиқ солинганди, яъни ҳар бир уй соҳиб чумчуқларни ўлдириб, 6 крейцердан пул оларди. Агар биронта ҳам чумчуқ ўлдирилмаса бунинг акси

булиб, уй соҳиб маъмуриятга 12 крейцердан солиқ тўларди.
Энг машҳур солиқ тури соҳиб иттифоқда жорий қилинган экан. 1941 йилда фарзандсизларга солинган бу солиқдан мақсад асосан кўп фарзандли оналарни қўллаб-қувватлаш бўлган. Буни қарангки, бу солиқ фақат соҳиб иттифоқ ва Монголияда амалда бўлган экан.

Уқинг, қизик!

Huquq
yuridik gazeta

To'asischi:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hoy'ati:
Yusupboy G'OIPOV, Bahridin VALIYEV, Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari), Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK, Sherzodxon QUDRATXO'JAYEV, Fozil MAMASHARIPOV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 133-98-82, 133-10-53.
E-mail: huquq97@mail.ru
Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ» dan olinganligi ko'rsatish shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma G — 955, 19 084 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original matket.

Navbatdagi muharrir: M.DO' STOROVA
Musahhib: A.MUSTAFOYEVA

Gazeta «Sharq» NMK bosmaxonasida ofset usulida chop etildi. Korxonа manzili: Toshkent shahar, Buyuk Taron ko'chasi, 41-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 22.30 2 3 4 5 8 7 8

Gazeta haftaning paysanba kunlari chiqadi.

Sotuvda erkin narxda